



J.nr. 22-2313-000039

Ref. MONIHE

Den 30. september 2022

## Høringssvarsnotat vedr. bekendtgørelse om tilskud til investeringer i udvalgte miljø- og klimateknologier 2022

---

Bekendtgørelsen og vejledningen, til investeringsordningen Miljø- og klimateknologi 2022, blev i udkast sendt i ekstern høring den 28. juli 2022 med frist for afgivelse af høringssvar den 9. september 2022.

Landbrugsstyrelsen har modtaget i alt 158 høringssvar.

Følgende 15 høringsparter har fremsendt bemærkninger til udkastene:

- Danske Juletræer – træer & grønt (Claus Jerram Christensen)
- Michael Fussing Clausen
- Niels Rasmussen
- Sagro (Maria Eugster Klug)
- Kolding Herreds Landbrugsforening (Inger Knude)
- DM&E Agro (Kasper Kjær Jensen)
- Velas (Jan Brochstedt Olsen)
- AgriFarm (Poul Erik Christensen)
- BASF (Søren Severin)
- Miljøstyrelsen (Anita Fjelsted)
- Dansk Gartneri (Bjarne Pugholm Johansen)
- Erhvervsministeriet
- Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. (Mette Trudsø Kruse)
- Danske Kartoffler (indsendt via Landbrug & Fødevarer)
- Ukendt konsulent (indsendt via Landbrug & Fødevarer)

Følgende 4 høringsparter har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastene:

- Bolig- og Planstyrelsen
- Rigsrevisionen
- Konkurrence- og forbrugerstyrelsen
- Danske regioner

Landbrugsstyrelsen imødekommer 30 af virksomhedernes og organisationernes bemærkninger. 18 bemærkninger imødekommes delvist, 54 bemærkninger kan ikke imødekommes og 38 bemærkninger giver ikke anledning til ændringer.

<b>Høringssvarsnotat vedrørende ekstern høring af bekendtgørelse om tilskud til investeringer i miljø- og klimateknologier 2022</b>		
	<b>Bemærkninger</b>	<b>Opfølgning</b>
<b>1.</b>	<b>Danske Juletræer – træer &amp; grønt (Claus Jerram Christensen)</b>	
1.1	<p><b>Mulighed for tilskud til juletræer under indsatsområde 6. Reducere pesticidforbruget i planteavl</b></p> <p>Er der en særlig grund til, at juletræer (afgrøde 583) ikke kan komme i betragtning under indsatsområde 6 (Reduktion af pesticidforbruget i planteavl) når nu de nævnte teknikker faktisk findes i større eller mindre udstrækning inden for juletræsproduktionen?</p> <p>Juletræer var heller ikke medtaget i sidste års ordning.</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen har i tidligere tilskudsordninger fokuseret på pesticidreduktion i planteavl og ikke inkluderet juletræer i denne produktionsform. Landbrugsstyrelsen undersøger mulighed for at kunne inkludere juletræsproduktion i fremtidige tilskudsordninger.</p>
<b>2.</b>	<b>Michael Fussing Clausen</b>	
2.1	<p>Hvad angår indsatsområde 1 "fremme af dyrevelfærd ved omstilling til løsgående søer i farestalde", så har jeg følgende kommentarer:</p> <p>1) På "teknologilisten" fremgår det "teknologien" faresti til løsgående søer, skal indeholde følgende obligatorisk element</p> <p><i>"Tildeling af rode- og/eller beskæftigelsesmateriale til so og pattegrise via halmhæk i sti, træ-holder eller tildeling af rode- og/eller beskæftigelsesmateriale direkte på stigulv"</i></p> <p>Hvorfor er det i 2022 stadig muligt at opnå tilskud til en "teknologi" som en "træpind" i en "træ-holder" eller halm i en stålkonstruktion? Det er ikke "moderne teknologier" og har intet med dyrevelfærd at gøre, særligt når der findes langt bedre alternativer i form af automatisk tildeling af frisk halm direkte til dyrene, hvilket i højere grad tillader og fremmer dyrenes</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Indsatsen og teknologien fremmer dyrevelfærd i form af omstilling fra opboksning til løsdrift af søer i farestalden.</p> <p>Det er muligt at få tilskud til en løsdriftssti med alle dertilhørende elementer.</p> <p>Det fremgår af § 14 i bekendtgørelse nr. 1742 af 30. november 2020 om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise, at alle grise skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale.</p> <p>Fødevarestyrelsens vejledning om risikovurdering for halebid og om tildeling af beskæftigelses- og rodemateriale (<a href="https://www.foedevarestyrelsen.dk/SiteCo">https://www.foedevarestyrelsen.dk/SiteCo</a>)</p>

	<p>naturlige adfærd. Jeg vil gerne opfordre til at disse elementer, som en træpind eller halmhæk, undtages fra listen over dyrevelfærds fremmede teknologier, da det er levn fra 40 års siden, som på ingen måder tilgodeser dyrenes naturlige adfærd og dyrevelfærd i 2022. I dag findes gode teknologiske løsninger som kan sikre regelmæssig tildeling af <u>frisk halm hver dag</u>, hvilket bør være et naturligt krav ved etableringen af nye farestalde, særligt når vores nordiske naboer i Sverige og Norge har krav om frisk halm til dyrene. Ved at støtte etableringen af nye farestalde med elementer som undergraver dyrevelfærden, etableres blot nye stalde hvor dyrevelfærd ikke prioriteres højt nok. Det skal nævnes at tildelingen af frisk halm hver dag, manuelt eller automatisk, jo ikke forringer hverken konkurrenceevne eller investeringsvilligheden, tværtimod bidrager frisk halm til dyrene jo ikke kun til dyrenes velfærd, men også økonomien i produktionen via sundere grise.</p> <p>Jeg vil gerne opfordre til at tilskudsmidler kommer dyrene til gode og ikke et utidssvarende byggeri, som bidrager til en fortsat lav dyrevelfærd.</p>	<p><a href="#">llectionDocuments/Dyrevelfaerd%20og%20veterinaermedicin/Vejledninger/Februar%202022%20Vejledning%20om%20risiko%20vurdering%20og%20besk%C3%A6ftigelses-%20og%20rodemateriale.pdf</a>) angiver at halmhække, træpinde i træholder og andre løsninger, anses som beskæftigelses- og rodemateriale. Derfor er disse også accepteret som løsninger i denne tilskudsordning.</p>
<b>3.</b>	<b>Niels Rasmussen</b>	
3.1	<p><b>Mulighed for tilskud til brugt udstyr</b></p> <p>Det ville være helt i klimaets ånd, at give mulighed for at købe brugt udstyr under samme ordning.</p> <p>Jeg har et tilsagn liggende fra sidste år til en ny strømaskine, men mener ikke det er klimabevidst at skrotte den gamle, for at købe en ny.</p> <p>Hvis jeg kunne få lov at købe brugt, er der masser af muligheder, og vi får udnyttet ressourcerne meget bedre generelt ved at bruge det gamle op først.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen anerkender, at køb af brugt materiale er en god idé ud fra et klima- og miljøsynspunkt. Ifølge EU-forordningen 1305/2013, artikel 45, kan der gives støtte fra ELFUL til køb af nye maskiner og nyt udstyr. Derfor er der indarbejdet i bekendtgørelsen til denne tilskudsordning, hvorfor der ikke er mulighed for at give tilskud til brugt udstyr. Desuden er det kun muligt at fastsætte en standardomkostning for nye maskiner og nyt udstyr.</p>
<b>4.</b>	<b>Sagro (Maria Eugster Klug)</b>	

4.1	<p><b>Teknologiliste: ønske om tilføjelse af bolus</b></p> <p>Jeg har flere landmænd som ønsker at søge til overvågning under teknologi 3.4</p> <p>Et par af dem ønsker smaXtec- systemet, hvor man i stedet for halstranspondere bruger bolus, der bliver lagt i koens mave. Iflg. kvægbrugsrådgiver her i Sagro er registreringen med bolus mere sikker, da den jo ligger inde i maven på dyret og heller ikke kan blive tabt. Bolus-et er udstyret med batteri med 4 års levetid.</p> <p>Teknologien forhandles bla. af ErriComfort se <a href="#">ErriComfort webshop. SmaXtec</a></p> <p>SmaXtec</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• overvåger kørerne ved hjælp af en bolus, der bliver indført i vommen</li> <li>• Informationerne om kørerne kan ses via computer, tablet eller smartphone</li> <li>• Enkel og overskuelig information, med handlingsliste for dagen</li> <li>• Giver information om brunst, sygdom og forventet kælvning</li> <li>• Overvågning af koens aktivitet, temperatur og drikkeadfærd</li> <li>• Overvågning af vommens PH</li> </ul> <p>Som teknologien 3.4 er opsat i udkast til teknologiliste kræves der specifikt halstranspondere.</p> <p>Jeg vil derfor foreslå, at der under 3.4 oprettes en løsning A med halstranspondere og en løsning B med bolus.</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Såfremt det beskrevne system kan måle køernes drøvtygning, brunst og sygdom og via antenne sende disse data til en enhed vurderer Landbrugsstyrelsen umiddelbart, at systemet kan levere samme effekt som overvågningsremme. Dette afklares yderligere med Aarhus Universitet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har ikke mulighed for at foretage den foreslåede ændring, så længe afklaring om effekt udestår. Desuden skal der fastsættes en særskilt standardomkostning for bolus.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vil overveje til fremtidige tilskudsordninger, om en bolus kan være en anden løsning end halsremme, med selvstændig standardomkostning.</p>
4.2	<p><b>Vejledning – projektændring og -forlængelse</b></p> <p>Vejledning: Det bør være endnu tydeligere, at det er umuligt at forlænge eller ændre projekter i denne ordning.</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Det tilføjes flere relevante steder i vejledningen.</p>
4.3	<p><b>Teknologiliste – fodringsteknologier til grise</b></p> <p>Teknologiliste: Indsatsområde 2: Der mangler fodringsteknologier til svin.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Aarhus Universitet har beregnet standardmiljøeffekter for teknologierne i indsatsområderne 2-10. Det har været et</p>

		kriterie for udvælgelse af miljøteknologierne, at der som minimum kan opnås en ammoniakreducerende effekt på 10 pct. De teknologier, som er tilskudsberettigede under denne ordning, er opført på Miljøstyrelsens teknologiliste, og vil således kunne indgå i ansøgning om miljøgodkendelse.
4.4	<b>Teknologiliste – enhed for standardomkostninger</b>  Teknologiliste: Indsatsområde 3: 3.5 Det er forvirrende at standardomkostningen er angivet pr. m diameter gylletank da man normalt omtaler m3 .	<b>Imødekommes ikke</b>  Standardomkostningen er angivet pr. m diameter, fordi dette er en klar og entydig enhed, som kun kræver én måling.
4.5	<b>Rettelse til valgfrit element</b>  Teknologiliste: Indsatsområde 7: 7.3 Valgfri elementer. ”RTK-GPS/kamera udstyr” bør præciseres til ”RTK-GPS eller kameraudstyr”	<b>Imødekommes</b>
<b>5.</b>	<b>Kolding Herreds Landbrugsforening (Inger Knude)</b>	
5.1	Gylletanke til fjerkræ: 4.3 & 4.4 I specifikationerne til teknologien står at ”teknologien skal anvendes i tilknytning til..” Hvordan skal ”i tilknytning til” forstås? Er det inden for en maksimal afstand af staldene? Indenfor samme matrikel eller samme ejendom? Det er ikke ualmindeligt at fjerkræproducenter ønsker en gylletank placeret enten fritliggende eller på en anden ejendom end der hvor dyrene er. Dette ønske bunder i frygten for at få salmonella på bedriften hvorfor man så vidt muligt forsøger at undgå at få urene transporter ind i nærheden af produktionsbygningerne. Lastbiler der kører med afgasset biomasse fra biogasanlæg vil ofte også køre til andre ejendomme og udgør derfor en risiko.	<b>Ingen anledning til ændringer</b>  I tilknytning til skal forstås sådan, at gylletanken skal anvendes til opslæmmet fjerkrægødning fra en stald med etagesystem og gødningsbånd. Systemet kan indrettes således, at gødningsbåndet, der transporterer gødningen ud af stalden, afleverer gødningen i en fortank, hvor gødningen tilsættes vand, fx opsamlet tagvand, opblandes og derefter pumpes til en gyllebeholder for videre lagring. Såfremt der allerede forefindes en højtipvogn eller lignende, kan fortanken spares, og højtipvognen benyttes til at overføre gødningen fra stalden til gyllebeholderen under omrøring og tilsætning af vand. Der er ikke en specifik afstandsbegrænsning eller krav om, at gylletanken skal ligge på samme ejendom eller matrikel som fjerkræsstalden. Gylletanken skal dog være placeret på en af ansøgeren ejet eller

		forpagtet ejendom, jf. bekendtgørelsens § 14, nr. 3.
5.2	<p><b>Gylletanke til fjerkræ</b></p> <p>Hvordan forklares at SME er større ved at etablerer en gylletank til opbevaring af gødning fra hønniker end fra høns?</p> <p>Der ønskes også mulighed for tilskud til opbevaring af gødning – særligt afgasset biomasse – fra anden fjerkrægødning end fra høns og hønniker i etagesystem med gødningsbånd. Gødning fra slagtekyllinger, eller høns og hønniker i andre staldsystemer end etagesystem med gødningsbånd bliver også afsat til biogas hvorfor disse producenter har behov for opbevaringskapacitet til den afgassede biomasse de får retur fra biogasanlægget.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Aarhus Universitet har foretaget alle beregninger af standard miljøeffekt for de tilskudsberettigede teknologier i denne ordning. Grundlag for beregningerne mv fremgår af DCA-rapporten, som er tilgængelig via Tilskudsguiden for denne ordning på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.</p> <p>Specifikationen for teknologi 4.3 og 4.4 angiver, at gyllebeholderen skal indeholde opslæmmet fjerkrægødning. Specifikationen til de to teknologier angiver også, at gyllebeholderen skal anvendes i tilknytning til stald med æglæggende høns eller hønniker, idet DCA-rapporten angiver, at opblanding af fast hønsegødning med vand for lagring som flydende gødning er primært interessant i forbindelse med hønsestalde med etagesystem med gødningsbånd, hvor gødningen fjernes hyppigt fra stalden (1-3 gange ugentligt). Der kan suppleres med opslæmmet fjerkrægødning fra andre fjerkræstyper end de nævnte.</p> <p>Det er ikke muligt at anvende gyllebeholderne til afgasset biomasse, da det er Landbrugsstyrelsens vurdering, at afgasset biomasse og frisk opslæmmet fjerkrægødning ikke opbevares i samme beholder.</p>

5.3	<p><b>Placering af gylletank</b></p> <p>Overdækning af gylletanke: 2.16; 3.5 &amp; 4.5 Er der krav i forhold til placering af gylletanken hvortil der søges om tilskud til overdækning? Må det være en lejet gylletank på anden ejendom end den hvor dyrene går?</p>	<p><b>Ingen anledning til ændring</b></p> <p>Det er et kriterie, at gennemføre projektet på tilsagnshavers egen eller forpagtede jordbrugsbedrift. En teltoverdækning som placeres på en lejet gyllebeholder, som befinder sig på en anden ejendom, vil ikke umiddelbart kunne overholde dette kriterie.</p>
5.4	<p><b>Gødningsbånd – eksisterende lager</b></p> <p>Gødningsbånd – hønsestalde: 4.1 Som obligatorisk element til teknologien står bl.a. ”Tværgødningsbånd eller snegl til transport af gødning ud af stalden til et eksisterende eksternt lager”. Dette fremkalder umiddelbart to spørgsmål. Eksisterende lager. Betyder det at gødningslageret skal være etableret før der må investeres i inventar med gødningsbånd til hønsestalden? Eller menes der blot at gødningen skal overføres til oplagring i et eksternt lager? Må ”eksisterende eksternt lager” være en gødningscontainer hvorfra gødningen afsættes til fx biogas? Miljøeffekten ved gødningsbåndet opstår ved at gødningen transporteres ud af stalden løbende i stedet for at ligge i stalden frem til hønsestalden sættes ud. For mig at se må det væsentlige derfor være at gødningen kommer ud af stalden og ikke hvilket lager den kommer ud til.</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Det fremgår følgende af DCA-rapporten: <i>Ved hyppig drift (1-3 gange ugentligt) fjernes hovedparten af gødningen således fra stalden til eksternt lagring eller udbringning, inden der sker væsentlig nedbrydning af gødningens indhold af urinsyre til ammonium og ammoniak. Dette bevirker, at ammoniakemissionen fra stalden er lavere sammenlignet med det traditionelle gulvsystem med gødningskumme.</i> Det er således ikke det eksterne lager, som giver miljøeffekten, men den hyppige drift af gødningsbåndet. Det er således ikke afgørende hvornår den eksterne lager er etableret. Der stilles heller ikke krav til udformning af det eksterne lager. Landbrugsstyrelsen foretager en præcisering i vejledningen herom.</p>
5.5	<p><b>Gødningsbånd – hønsestalde: 4.1 – gyllekanal med bagskyld</b></p> <p>Tværgødningsbånd eller snegl. I nyere staldbyggerier hvor der er ønske om gødningsopbevaring i gylletank ses det at der etableres gyllekanal med bagskyld i stedet for et tværgående gødningsbånd til at få gødningen fra gødningsbåndene flyttet ud af stalden og hen til opbevaringslageret. Som det obligatoriske element er formuleret i vil etageanlægget ikke være tilskudsberettiget hvis der vælges denne mulighed for at få gødningen fra gødningsbåndene ud af stalden. For mig at se må det væsentlige derfor igen være at gødningen kommer ud af stalden og præcis hvordan det sker.</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Idet det er en forpligtigelse at gennemføre en teknologi i et projekt med alle obligatoriske elementer vil der som udgangspunkt skulle installeres et tværgødningsbånd eller snegl til transport af gødningen. Der er mulighed for at foretage en nedsættelse af tilskudsbeløbet efter vurdering af alvor, omfang, varighed og gentagelse (AOVG), når ikke alle obligatoriske elementer er tilstede. Her lægges bl.a. vægt på, om effekten af teknologien opnås. Denne vurdering vil Landbrugsstyrelsen foretage ved den konkrete teknologi, når det viser sig, at der er etableret gyllekanal med bagskyld i stedet</p>

		for et tværgående gødningsbånd eller snegl.
5.6	<p><b>Gødningsbånd – hønsesetalde: 4.1 - logbog</b></p> <p>I forhold til specifikationer kræves at gødningsbåndene skal tømmes tre gange om ugen. Og at dette skal dokumenteres fx via logbog. Hvordan og hvornår skal dette kontrolleres/dokumenteres?</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Det kontrolleres ifm. afsyning eller kontrol, om alle specifikationer er overholdt. Det er tilsagnshaver, som skal kunne dokumentere, at alle regler er overholdt. I denne situation skal der således kunne fremvises timer, logbog eller logning af motoraktivitet. Hvis teknologien på afsyningstidspunktet ikke er taget i brug endnu, tages der højde for, at der ikke er sket registrering af tømningssaktivitet endnu.</p>
5.7	<p><b>Gødningsbånd – hønsesetalde: 4.1 - gødningsskraber</b></p> <p>Til teknologien er der desuden krav om skraber på gulvet under etagesystemet. Mange producenter vælger skraber på gulvet til for nemmere at kunne holde en god strøelse under inventaret. Skraber har ikke nogen godkendt dokumenteret miljøeffekt. Gødningsbåndet fungerer fuldt ud uafhængigt af hvorvidt der er skraber på gulvet under etagesystemet eller ej. Kunne skraber under etageanlægget i stedet være et tilvalg?</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen vil overveje til fremtidige tilskudsordninger, om skraber under etageanlægget kan være et valgfrit element frem for et obligatoriske element. Vi har på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at foretage den ændring, bl.a. fordi der ikke er en særskilt standardomkostning for gødningsskraber.</p>
5.8	<p><b>Gødningsbånd – hønsesetalde: 4.1 – automatisk tømning</b></p> <p>I specifikationerne står desuden at systemet automatisk skal fjerne gødning fra etagesystemet. Hvad menes der præcist med automatisk? Er det automatisk fjernelse af gødning når man manuelt starter motoren der trækker gødningsbåndet så gødningen tømmes af?</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Automatisk vil i denne sammenhæng sige, at motoren til gødningsbåndet er indstillet til at gå i gang uden manuel indgreb.</p>



5.9	<p><b>Gødningsbånd – hønsestalde: 4.1 - standardomkostning</b></p> <p>Prissætningen på teknologien er ikke entydig. Standartomkostningen er sat til 715.000 kr. /gødningsbånd + 190 kr. /m<sup>2</sup> nettoproduktionsareal. Det er her uklart hvad standardomkostningen er til en stald indrettet på traditionel vis med 4 rækker inventar. Til eksempel: Stald til høner med et netto-produktionsareal på 2.500 m<sup>2</sup>. Stalden er indrettet med 4 rækker inventar fra Landmeco. I hver række inventar er der 3 gødningsbånd. Dvs i den samlede stald er det 12 gødningsbånd og et nettoproduktionsareal på 2.500 m<sup>2</sup>. Det giver en standartomkostning på 715.000 kr / gødningsbånd * 12 gødningsbånd + 190 kr/ m<sup>2</sup> * 2.500 m<sup>2</sup> = 9.055.000 kr. Vælger samme producent i stedet inventar fra Hellmann er der kun 2 gødningsbånd i hver række inventar. Der er stadig 4 rækker inventar i stalden – så i alt 8 gødningsbånd. Beregningen af standartomkostningen bliver derved 715.000 kr / gødningsbånd * 8 gødningsbånd + 190 kr/ m<sup>2</sup> * 2.500 m<sup>2</sup> = 6.195.000 kr. Det vil dermed betyde en forskel på 2,8 millioner kr i tilskudsgrundlag hvis der vælges den ene frem for den anden leverandør. En måde at sikre at den ene leverandør ikke favoriseres frem for den anden kunne være at ”startomkostningen” ikke hæftes op på antallet af gødningsbånd, men på antallet af rækker inventar. Bruges denne betragtning ville tilskudsgrundlaget i det viste eksempel blive 3.335.000 kr til etagesystemet med gødningsbånd – uanset hvilken leverandør der vælges til inventaret.</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Startomkostningen er 715.000 kr. pr. projekt, og ikke pr. gødningsbånd. Dette ændres i teknologilisten. På denne måde er tilskudsgrundlaget ens, uanset hvor mange gødningsbånd eller rækker inventar der indgår i projektet. Vi har ikke mulighed for at fastsætte en startpris pr. række inventar.</p>
5.10	<p><b>Gødningsbånd opdrætsstalde: 4.2 – hyppig tømning i opdrætsstalde</b></p> <p>Problematikkerne er de samme som for 4.1 men dertil kommer spørgsmål i forbindelse med specifikationen af at gødningsbåndene skal tømmes 3 gange ugentligt. Ved hønniker vil der i starten af produktionen kun blive afsat meget små mængder gødning i stalden da kyllingerne der sættes ind er meget små. Hvert dyr vejer ca 40 gram når de kommer i stalden et så lille dyr afsætter meget små gødningsmængder.</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Specifikation at gødningsbåndene skal tømmes 3 gange om ugen er baseret på beskrivelsen af teknologien i DCA-rapporten. Beskrivelse dækker teknologien gødningsbånd, både i hønse- og opdrætsstalde med etagesystem. Her fremgår at hyppig drift betyder 1-3 gange ugentligt. Landbrugsstyrelsen nedsætter på baggrund af høringssvaret antallet af ugentlige tømninger til 1 i opdrætsstalde.</p>

	<p>Energiforbruget ved at tømme gødningsbåndene 3 gange om ugen i starten af rotationen være meget stort i forhold til den mængde gødning der fjernes fra stalden. Hvor stammer kravet om 3 ugentlige tømninger fra? Og er der noget sted dokumenteret en miljøeffekt ved tre ugentlige tømninger mens dyrene er små?</p>	
5.11	<p><b>Lavenergiventilation: 5.1 &amp; 5.2 skal erstatte eksisterende anlæg</b></p> <p>Det er under specifikationer stillet som krav at ventilationen skal erstatte eksisterende anlæg. Dette udelukker tilskud til ventilationsanlæg i eksisterende bygninger/stalde der ombygges fra en anden anvendelse (fx kvægstalde) og til fjerkræstald. Hvad er begrundelsen for dette? Producenter, der ønsker at etablere nye staldbygninger, enten for at udvide produktionen eller til erstatning for gamle eller udtjente staldbygninger er også udelukket fra tilskud til nyt ventilationsanlæg. Er dette bevidst?</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Aarhus Universitet har beregnet standardeffekt ud fra en referencesituation, hvor der anvendes triac-motorer i parallel-drift. Ved at udskifte denne typer ventilatorer med lavenergi-ventilatorer opstår en effekt, fordi energiforbruget af lavenergi-ventilatorer er meget lavere end af triac-motorer. Ved at indsætte lavenergiventilatorer i bygninger, hvor der ikke tidligere har været ventilatorer eller i nye bygninger, opstår ingen besparelse i energiforbrug.</p>
5.12	<p><b>LED- lys: 5.3 &amp; 5.4 - dokumentation</b></p> <p>Under specifikationer fremgår at tilsagnshaver skal dokumentere at armaturerne er egnede til fjerkræstalde. Hvordan skal dette dokumenteres?</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Om armaturer er egnet til anvendelse i fjerkræstalde kan f.eks. fremgå af et datablad. Armaturerne skal kunne modstå fugt, støv og ammoniak.</p>
5.13	<p><b>Fjerkræ – IE-brug</b></p> <p>LED- lys: 5.3 &amp; 5.4 Det fremgår at der ikke kan søges tilskud til LED-lys på fjerkræbedrifter med mere end 40.000 dyr. Når der læses i vejledningen til ordningen fremgår det at dette skyldes at lavenergibelysning er et krav i forhold til BAT på IE-brug. Der er stor forskel på hvorvidt man taler om brug eller bedrift. Et brug er én ejendom mens en bedrift er al den virksomhed/produktion der finder sted under samme CVR nr. Hvorvidt der er tale om et IE-brug vurderes på ejendomsniveau – ikke på bedriftsniveau. En fjerkræbedrift kan omfatte produktion på flere ejendomme og kan bestå af både IE-brug og ikke-IE-brug på en gang. Formuleringen med ”fjerkræbedrifter” giver derfor usikkerhed for om der kan søges om</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>De 40.000 stykker fjerkræ (antal dyr) opgøres per ejendom.</p> <p>Det er nu ændret i bekendtgørelse og vejledning.</p>

	<p>tilskud til LED-lys på en ejendom med fjerkræ hvor der er plads til mindre end 40.000 dyr, hvis der på andre ejendomme under samme bedrift også er fjerkræ og der samlet set er plads til mere end 40.000 stykker fjerkræ.</p>	
5.14	<p><b>Opvarmning fjerkræstalde: 5.5</b></p> <p>Under specifikationer fremgår at udstyr skal være tilkoblet til eksisterende varmtvandsanlæg. Formuleringen giver anledning til usikkerhed. Betyder det at der kun kan søges tilskud til teknologien i eksisterende stalde? eller skal det blot betyde at varmerør og regulerbar cirkulationspumpe skal være tilsluttet et varmtvandsanlæg så der kan komme varmt vand ud i rørene så de rent faktisk kan varme stalden op? Altså at udstyret skal være tilsluttet og funktionsdygtigt?</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Ved anvendelse af varmerør og automatisk regulerbar cirkulationspumpe opstår en energibesparende effekt, når disse erstatter et ældre varmesystem bestående af f.eks. varmvandskaloriferer og en ældre ureguleret cirkulationspumpe. Idet formålet med indsatsområdet er at fremme energibesparelse i fjerkræstalde, er teknologien kun tilskudsberettiget, når den installeres i eksisterende stald. Dette tydeliggøres i teknologilisten.</p>
5.15	<p>Varmeveksler: 5.6 Dejligt at det er præciseret at varmeveksler med indbygget varmeanhed opfylder kravene til teknologien.</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p>
5.16	<p><b>Ændring af normtimesatser</b></p> <p>Slutteligt vil jeg gerne rose for den ændrede måde der er præsenteret til beregning af arbejdskraftsbehov. Metoden sikre at der ikke er "hop" i arbejdskraftbehovet hvor en ansøger kan komme ud for ikke at opfylde arbejdskraftbehovet hvis han et år får en ha jord mere med i omdriftsarealet.</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p>
<b>6.</b>	<p><b>DM&amp;E Agro (Kasper Kjær Jensen)</b></p>	
6.1	<p><b>Maskinstationer</b></p> <p>Vedr. §3.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen anerkender formålet med maskinstationer, men kan ifølge EU-</p>

	<p>Det er os meget uforstående, at man sidestiller dyrkningsfladen med staldanlæg. Teknologier til staldanlæg virker naturligt kun for den enkelte stald og dennes ejer. Teknologier til dyrkningsfladen er derimod ikke låst til den enkelte ejendom. Dansk landbrug har en lang og stor tradition for at udnytte nye teknologier til dyrkningsfladen ud fra et deleøkonomisk perspektiv. Maskinstationer er netop indbegrebet af deleøkonomi, hvor en gruppe landbrug efterspørger en teknologi, som den enkelte virksomhed ikke selv kan løfte på økonomisk ansvarligt vis. Maskinstationen samler denne gruppe landbrug, og kan derved løfte investeringen og teknologien ud til flere landbrug, som derved får adgang til teknologien uden at gå på kompromis med den økonomiske ansvarlighed. Teknologien bliver derfor tilgængelig for hele gruppen af virksomheder uanset virksomhedens størrelse. Det er derfor meget uforståeligt for DM&amp;E, at en maskinstation ikke kan komme i betragtning til tilskudt til investeringer i miljø- og climateknologier til anvendelse på dyrkningsfladen målrettet reduktion af pesticidforbruget i planteavl og kartoffelavl. Det er os meget uforståeligt, at man ikke ønsker at brede teknologierne ud til flest mulige landbrugsvirksomheder, men kun til de største landbrugsvirksomheder. Det er de store landbrugsvirksomheder, som må forventes at have grundlag for at foretage disse teknologiinvesteringer, uden brug af tilskud. Det er netop de mindre virksomheder, som ikke kan forsvare disse investeringer uden tilskud, som man forhindrer i at tilgå teknologien ved at fordele efter størst miljømæssig effekt (store landbrug før små).</p>	<p>forordning 1305/2013, artikel 17, stk. 2 kun give tilskud til landbrugere eller grupper af landbrugere. Det er udmøntet i det danske Landdistriktsprogram, at støttemodtagerne kan være jordbrugere, ejere eller forpagtere af jordbrugsbedrifter og at støttemodtageren skal have et årligt arbejdskraftbehov i det primære jordbrug på mindst 830 arbejdstimer opgjort efter normtimesatser. Derfor vil det ikke være muligt at yde tilskud til maskinstationer, som ikke opfylder disse kriterier.</p>
6.2	<p><i>Vedr. selve bekendtgørelsens formål</i></p> <p>DM&amp;E er imod, at man vil fremme teknologier ved at subsidiere investeringer. Det DM&amp;E's klare opfattelse, at samfundet får meget mere <i>value for money</i>, ved i stedet at subsidiere anvendelse af teknologier frem for investeringer. Ved at subsidiere anvendelse frem for investering, sikrer man, at teknologien kommer bredest muligt ud og vil være</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Det fremgår af forordningen (1305/2013) om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), artikel 17, vedrørende investeringer i fysiske aktiver, stk. 1, litra a og b, at</p>

	<p>tilgængelig for en meget bredere målgruppe. Et godt eksempel herpå er anvendelse af graderet gødning. Her har tilskud til investering i spredeteknologi ikke rykket ret meget ved anvendelsen, mens tilskud for anvendelse (alternativ til efterafgrøder) har flyttet teknologien ud på marken i raket fart. Det er vores klare opfattelse, at en lignende ordning for anvendelse af pesticidreducerende teknologier vil føre til en markant stigning i anvendelsen af netop disse teknologier.</p> <p>Ved at tilskynde til investeringer frem for anvendelse, arbejder man direkte imod den lange tradition i dansk planteavl for deleøkonomi. At arbejde imod deleøkonomiske principper vil ikke bidrage til en reduktion i resurseanvendelse. Tilskud til investering vil heller ikke give nogen garanti for, at teknologien vil blive anvendt efter investering.</p>	<p><i>1. Støtte under denne foranstaltning omfatter materielle og/eller immaterielle investeringer, som:</i></p> <p><i>a) generelt forbedrer landbrugsbedriftens resultater og bæredygtighed</i></p> <p><i>b) vedrører forarbejdning, afsætning og/eller udvikling af landbrugsprodukter, der er omfattet af bilag I til traktaten, eller bomuld, undtagen fiskeriprodukter; outputtet af produktionsprocessen kan være et produkt, der ikke er omfattet af nævnte bilag</i></p> <p>Tilskudsordningen Miljø- og klimateknologi 2022 bliver implementeret med hjemmel i forordningens artikel 17 og er en del af det danske Landdistriktsprogram 2014-2020, der er forlænget til og med 2022.</p> <p>Landdistriktsprogrammet har til formål at udvikle landdistrikterne, bl.a. ved at forbedre landbrugets konkurrenceevne, styrke indsatsen for at forbedre klimaet, bruge naturens ressourcer bæredygtigt og skabe en balanceret udvikling i landdistrikterne.</p> <p>Det fremgår bl.a. af det danske Landdistriktsprogram, afsnit 5.2.5.2.2, om begrundelsen for iværksættelse af foranstaltninger om udvikling i landdistrikterne i henhold til artikel 17, at</p> <p><i>Dansk jordbrug, herunder især husdyrproduktionen, står over for stadigt stigende krav på natur og miljøområdet. Hvis dansk landbrug skal indfri fremtidens krav til bæredygtighed, skal der fremadrettet produceres mere for mindre. Der skal produceres ressourceeffektivt og uden at øge miljøbelastningen. For at imødegå disse udfordringer skal investeringer i ny miljøteknologi sikre en fortsat optimering af produktionsprocesser og dermed sektorens konkurrenceevne under produktionsvilkår, hvor der tages hensyn</i></p>
--	---	---

		<p><i>til bl.a. miljø- og klimapåvirkninger samt dyrevelfærd. Disse krav giver behov for mere fokus på den enkelte bedrifts miljøpåvirkning og behov for investeringer i miljøteknologi, der kan reducere belastningen af miljø, natur og naboer.</i></p> <p>Afsnittene 8.2.2.2 og 8.2.2.3 indeholder desuden en beskrivelse af foranstaltningen om Miljø- og klimateknologi. Der bliver i det danske Landdistriktsprogram oplyst om baggrunden for foranstaltningen. Tilskudsordningen Miljø- og klimateknologi 2022 har således til formål at reducere miljø- og klimapåvirkningen fra den primære jordbrugsbedrift og bidrager til en grønnere produktion i både husdyr-, planteavl- og gartnerisektoren. Derudover har ordningen til formål at fremme dyrevelfærd. Ordningen giver samtidig mulighed for at understøtte bedriftenes produktivitet og levedygtighed. Støtteordningen forventes således at bidrage til at understøtte de i bekendtgørelsen fastsatte indsatsområder inden for miljø, klima og dyrevelfærd.</p>
7.	<b>Velas (Jan Brochstedt Olsen)</b>	
7.1	<p>I teknologilistens punkt 2.17 forsuring fremgår det, at teknologien kun gælder til slagtesvin</p> <p>I tilhørende DCA rapport punkt 1.6 fremgår det dog, at forsuring også gælder for søer og smågrise.</p> <p>I tabel 1.7 fremgår også både 17a til slagtesvin og 17.b til søer og smågrise (går ud fra at 17-tallet henviser til miljøteknologilisten).</p> <p>Det må således være en forglemmelse at forsuring ikke også gælder for søer og smågrise.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen anerkender, at gylleforsuring også er en relevant teknologi i stalde med andre dyregrupper end slagtesvin. Der er forskel på miljøeffekten af teknologien, afhængigt af, hvilke dyregrupper den anvendes på. Som fremgår af tabellen i DCA-rapporten, er effekten for slagtesvin 1,46 kg ammoniak om året pr. m<sup>2</sup> produktionsareal, mens den er på 0,75 for søer og smågrise. Vi har af tekniske årsager ikke mulighed for at optage alle teknologier flere gange, og Landbrugsstyrelsen har prioriteret teknologien til slagtesvin og valgt ikke at have teknologien til søer og smågrise med.</p>

<b>8.</b>	<b>AgriFarm (Poul Erik Christensen)</b>	
8.1	<p><b>Levetid</b></p> <p>BAT - levetid BAT blade fastlægger levetiden. Ærgerligt at BAT blade udarbejdet for mere end 10 år siden begrænser udbredelse af nyere teknologier. Indtil BAT blade opdateres bør alle teknologier sidestilles levetidsmæssigt.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen henviser til arbejdet udført af Aarhus Universitet. Detaljer herom kan findes i DCA-rapporten, som er offentliggjort på Tilskudsguiden på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.</p>
8.2	<p><b>Kapacitet</b></p> <p>Herunder vores kommentarer og ønsker til ændringer på teknologilisten:</p> <p>Slagtegrise – kapacitet</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2.8 kemisk luftrensning. Netto produktionsarealet hæves til 813m<sup>2</sup> netto stiareal o (25.000m<sup>3</sup>/20m<sup>3</sup> pr gris) * 0,65= 812,5m<sup>2</sup></li> <li>• 2.14 punktudsugning. Netto produktionsarealet hæves til 1.625m<sup>2</sup> netto stiareal o (25.000m<sup>3</sup>/10m<sup>3</sup> pr gris) * 0,65= 1625,25m<sup>2</sup></li> <li>• 2.15 punktudsugning. Netto produktionsarealet hæves til 903m<sup>2</sup> netto stiareal o (25.000m<sup>3</sup>/18m<sup>3</sup> pr gris) * 0,65= 903m<sup>2</sup></li> <li>• 2.11 biologisk luftrensning. Producenten af biologisk luftrenser favoriseres på kapaciteten i forhold til kemisk luftrensning. Vi beder om sideordning i forhold til ventilationskapacitet.</li> </ul>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Kapaciteten er et udtryk for, hvor stort et areal en given teknologi antages at dække. Kapaciteten er enten baseret på den gennemsnitlige størrelse af bedriftstypen, data fra leverandører af teknologierne, eller på historisk data omkring hvilke arealer der tidligere er søgt om tilskud til ved de givne teknologier.</p> <p>Kapaciteten bliver brugt til at beregne projektets omkostningseffektivitet og spiller derved ind på prioriteringen af ansøgninger. Kapaciteten spiller ikke ind på antallet af teknologier, det er muligt at søge om tilskud til. For ansøgeren betyder det, at der kan søges om tilskud til det antal teknologier, der er behov for (f.eks. det antal der fremgår af en miljøgodkendelse), fremfor det antal vi har beregnet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen ændrer kapaciteterne for teknologi 2.8 og 2.15 til hhv. 813 m<sup>2</sup> og 903 m<sup>2</sup>. Se også svar 13.34.</p>
8.3	<p>Herunder vores kommentarer og ønsker til ændringer på teknologilisten:</p> <p>Slagtegrise – Standard miljøeffekt</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2.15 Punktudsug m. luftrensning. Som eneste teknologi er denne beregnet med 25-49% fast gulv (1,90 kg NH<sub>3</sub>-N). Alle øvrige er beregnet med drænet gulv og spalter (2,33 kgNH<sub>3</sub>-N). o Renseeffektivitet: 0,86*91-11= 67,3%. 1,9 * 0,673 = 1,27 kg NH<sub>3</sub>-N o Difference 1,9 – 2,33 kg NH<sub>3</sub>-N eller 18,5% højere reduktionspct.</li> </ul>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Standardmiljøeffekten af teknologi 2.15 er 1,27 kg NH<sub>3</sub>-N/m<sup>2</sup>.</p> <p>Standardmiljøeffekter er udregnet af Aarhus Universitet. Landbrugsstyrelsen henviser til DCA-rapporten, hvor yderligere information om beregningerne er beskrevet. DCA-rapporten er offentliggjort på Tilskudsguiden på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.</p>

	<p>o <math>1,27/0,815 = 1,56</math> standard miljøeffekt</p> <p>o 1,56 STM vil vise den reelle effekt ude i praksis i forhold til 10% punktudsug</p>	
8.4	<p>Herunder vores kommentarer og ønsker til ændringer på teknologilisten:</p> <p>Slagtegrise – benævnelse</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2.14 punktudsugning m. luftrensning – konventionel stald, slagtesvin</li> <li>o Bør benævnes – alle staldsystemer til slagtesvin</li> <li>• 2.15 Punktudsug m. luftrensning – Intelligent konceptstald, slagtesvin</li> <li>o Bør benævnes – alle staldsystemer til slagtesvin</li> </ul>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Der er her tale om to forskellige staldsystemer med forskellig beregnet standardmiljøeffekt. Der henvises til DCA-rapportens side 14 og 15. DCA-rapporten er offentliggjort på Tilskudsguiden på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.</p>
8.5	<p>Herunder vores kommentarer og ønsker til ændringer på teknologilisten:</p> <p>Skift mellem teknologier</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Det bør være muligt at skifte mellem teknologier.</li> <li>• Staldprojekter er ofte 2-5 år under vejs før de realiseres. Der er ikke vilkår i ordningen om at miljøgodkendelse skal foreligge før der søges om tilskud til miljøteknologi. Derfor er det ikke altid fastlagt hvilken teknologi der vil blive anvendt!</li> <li>• Større fleksibilitet i valg af teknologi øger antallet af projekter der opnår tilskud fra denne ordning</li> </ul>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen anbefaler at påbegynde planlægningen af projekter tidligt, herunder at søge om eventuel miljøgodkendelse. For at give mulighed for tidlig planlægning har Landbrugsstyrelsen i år offentliggjort udkast til teknologiliste forud for den eksterne høring.</p>
8.6	<p>Herunder vores kommentarer og ønsker til ændringer på teknologilisten:</p> <p>Kombination af teknologier</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hvad er faglig begrundelse for at gylleforsuring kan kombineres med delrensning af staldluft?</li> </ul>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen er ikke bekendt med, at der er en faglig begrundelse for, at disse teknologier ikke kan kombineres i samme staldafsnit og har derfor ikke lagt denne begrænsning ind i teknologilisten. Landbrugsstyrelsen vil undersøge, om der skulle være grund til at udelukke at gylleforsuring kan kombineres med teknologierne til delrensning af staldluft.</p>
9.	<b>BASF (Søren Severin)</b>	



9.1	<p>Vi ønsker Smart Sprayer teknologien medtaget under Tilskudsordningen Miljø- og climateknologi 2022 - Indsatsområde 6 til planteavl: Pesticidreduktion.</p> <p>Vedhæftet præsentation omkring Smart Sprayer teknologien.</p> <p>Udover vedhæftede præsentation er her en kort beskrivelse af teknologien:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Smart Sprayer teknologien er en "grøn på grøn" teknologi hvor der i afgrøden "on the go" kan spotsprøjtes via kamerateknologi og afgrødealgoritmer mod ukrudt i rækkeafgrøder for eksempel majs og roer.</li> <li>- Smart Sprayer kan give en reduktion i herbicidanvendelsen på op til 86 %, afhængig af ukrudtstryk.</li> <li>- Smart Sprayer systemet er en integreret del af sprøjten.</li> <li>- Standardomkostning er ca. 150.000 EUR, afhængig af sprøjtens bredde.</li> </ul> <p>Hvis i har behov for yderligere info omkring Smart Sprayer systemet eller andet eftersender vi gerne dette.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen har været i dialog med interesseorganisationer om relevante teknologier som kunne blive tilskudsberettigede i denne ansøgningsrunde. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at tilføje yderligere teknologier til teknologilisten, bl.a. fordi der skal fastsættes en standardmiljøeffekt samt en standardomkostning. Landbrugsstyrelsen vil overveje, om teknologien kan blive relevant at tilføje i kommende tilskudsordninger.</p>
10.	<b>Miljøstyrelsen (Anita Fjelsted)</b>	
10.1	<p><b>Minimumsbeløb for tilskudsgrundlag for højt</b></p> <p>§4 indeholder oplysninger om hvilke tilskudsgrundlag ansøgninger som minimum skal indeholde, og her fremgår i punkt 2, at dette beløb er på min. 300.000 kr. for indsatsområderne i §1 stk. 2 nr. 2-4, 6 og 7.</p> <p>Miljøstyrelsen foreslår at dette beløb reduceres til 100.000 kr.</p> <p>Baggrunden for dette forslag er, at der er flere af de inkluderede teknologier, som kan erhverves for et beløb for mindre end 300.000 kr. Dette sammenholdt med, at der er et stort beløb i puljen gør, at MST foreslår denne ændring med henblik på, at så mange som muligt kan få</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Minimumsbeløbene er fastsat på baggrund af historik for ansøgningsbeløb samt for at kunne balancere Landbrugsstyrelsens administrationsomkostninger op imod tilskudsbeløbet per ansøgning.</p>

	mulighed for at benytte ordningen og modtage tilskud.	
<b>11.</b>	<b>Dansk Gartneri (Bjarne Pugholm Johansen)</b>	
11.1	Indledningsvis vil Dansk Gartneri gerne kvittere for, at ordningen genåbnes for ansøgning. Muligheden for at kunne modtage et tilskud til investeringer i ny miljø- og klimateknologi inden for områderne energi, pesticider og næringsstoffer har haft en meget væsentlig betydning for den grønne omstilling i gartnerierhvervet.	<b>Ingen anledning til ændringer</b>
11.2	Herudover vil Dansk Gartneri gerne fremhæve, at de aktuelt meget høje priser på energi, herunder især el og gas, er en meget alvorlig udfordring for de danske væksthushavende gartneriers økonomiske overlevelsessevne. Foreningen anmoder derfor om, at investeringer i teknologier, som tager sigte på at reducere energiforbruget i gartnerier og planteskoler, får særlig opmærksomhed i 2022-ansøgningsrunden.	<b>Imødekommes ikke</b>  Der er afsat en beløbsramme til teknologier til reduktion af energiforbruget inden for gartnerierhvervet. Der vil være mulighed for omfordeling af midler, hvis det viser sig, at der er en meget stor interesse i disse teknologier, og der er resterende midler i andre indsatsområder.
11.3	<b>Sprøjtebomme i væksthuse</b>  Installering af sprøjtebomme i væksthuse har væsentlige både miljø- og arbejdsmiljømæssige fordele. Dansk Gartneri vil derfor foreslå, at der åbnes mulighed for tilskud til sprøjtebomme. Notat om den miljømæssige effekt af sprøjtebom versus brug af sprøjtelanse (højtryk) er vedlagt.	<b>Imødekommes ikke</b>  Landbrugsstyrelsen har været i dialog med interesseorganisationer om relevante teknologier som kunne blive tilskudsberettigede i denne ansøgningsrunde. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at tilføje yderligere teknologier til teknologilisten, bl.a. fordi der skal fastsættes en standardmiljøeffekt samt en standardomkostning. Landbrugsstyrelsen vil overveje, om teknologien kan blive relevant at tilføje i kommende tilskudsordninger.
11.4	<b>Pyrolyseanlæg</b>  Installation af pyrolyseanlæg medfører ikke umiddelbart reduceret energiforbrug i et væksthushavende gartneri, men teknologien åbner mulighed for afbrænding af for eksempel slam	<b>Imødekommes ikke</b>  Landbrugsstyrelsen vurderer, at denne teknologi ligger uden for ordningens formål.

	<p>fra rensningsanlæg og vil derfor kunne få en positiv klimaeffekt.</p> <p>Dansk Gartneri vil gerne anbefale, at denne teknologi vurderes med henblik på optagelse på ordningens teknologiliste.</p> <p>Informationsmateriale om konkrete pyrolyseanlæg er fremsendt særskilt.</p>	
11.5	<p><b>Ad indsatsområde 8.5 Sensorbaseret udstyr til sprøjte (eftermontering)</b></p> <p>Dansk Gartneri vil foreslå, at parentesen ”eftermontering” udgår. Baggrunden er, at der nu er kommet tågesprøjter på markedet, hvor dette udstyr er integreret i sprøjten fra ny.</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Standardomkostningen er baseret på eftermontering på en eksisterende sprøjte. Det er i specifikationerne angivet, at sensorerne kan monteres på en ny eller eksisterende sprøjte. Såfremt der investeres i en helt ny sprøjte, hvor dette udstyr er integreret, vil sådan sprøjte leve op til specifikationen. Der opnås ikke mere i tilskud, selvom den nye sprøjte med integreret udstyr formodentlig vil være en del dyre end investering alene i sensorbaseret udstyr til eftermontering.</p>
11.6	<p><b>Ad Indsatsområde 8.13 mfl. Kølerum med kontrolleret atmosfære</b></p> <p>Dansk Gartneri vil gerne foreslå, at energieffektive kølerum til planteskoleplanter nu eller eventuelt først i en senere ansøgningsrunde bliver optaget på miljøteknologilisten og uden særlige krav om kontrolleret atmosfære.</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen vil overveje, om teknologien kan blive relevant at tilføje i kommende tilskudsordninger.</p>
11.7	<p><b>Gardiner til væksthuse</b></p> <p>Under indsatsområde 9.1 - Gardiner til isolering i væksthuse – er ”et skyggegardin” anført som et obligatorisk element.</p> <p>I nogle tilfælde giver det ikke mening at installere skyggegardiner. Det gælder for eksempel i væksthushavsgartnerierne, hvor der ikke er behov for at reducere lysmængden.</p> <p>På denne baggrund vil Dansk Gartneri anmode om, at det ikke bliver en forudsætning for at kunne opnå tilskud til isoleringsgardiner, at der samtidig installeres et skyggegardin.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>I tidligere ansøgningsrunder har det været muligt at søge både om ét-lags gardiner til isolering af væksthuse og to-lags gardiner. Da interessen for to-lags isoleringsgardiner har været meget større, har landbrugsstyrelsen valgt kun at medtage to-lags isoleringsgardiner på teknologilisten i denne ansøgningsrunde.</p>

<b>12.</b>	<b>Erhvervsministeriet</b>	
12.1	<p><b>Administrative konsekvenser</b></p> <p>OBR har følgende bemærkninger om de administrative konsekvenser for erhvervslivet.</p> <p>OBR takker for tilsend af høring og mailkorrespondance. OBR vurderer, at der ikke er sket ændringer af bekendtgørelsesudkastet, der påvirker vores vurdering siden vi havde det i præhøring, hvormed vi henviser til præhøringssvaret vi gav den 22/7-22:</p> <p>”OBR er enige i jeres vurdering af de administrative konsekvenser ved ansøgning og udbetalingsanmodning. Dog noterer vi, at der ikke er opgjort administrative konsekvenser for at informere offentligheden om modtagelse af tilskud ved fysisk skiltning eller på erhvervsmæssig hjemmeside. Med en øget andel tilskudsmodtager, vil der hermed være flere, der skal informere offentligheden om modtaget tilskud, hvilket også medregnes som en administrativ konsekvens.</p> <p>Derudover er der også administrative lettelser siden tilskudsordningen i 2019. Dette er i forhold til, at der er givet ekstra tid til færdiggørelse af projekt, hvor ansøgerne i 2019 aktivt skulle søge om forlængelse af projektperioden.</p> <p>Ud fra ovenstående vurderer OBR, at de administrative konsekvenser for henholdsvis administrative byrder og lettelser er under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.”</p>	<b>Ingen anledning til ændringer</b>
12.2	<p><b>Principper for agil erhvervsrettet regulering</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen har i forbindelse med præhøringen af bekendtgørelsesudkastet vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i bekendtgørelsesudkastet. OBR har yderligere ingen bemærkninger hertil.</p>	<b>Ingen anledning til ændringer</b>

12.3	<p><b>Vejledning om tilskud til miljø- og climateknologi</b></p> <p>Administrative konsekvenser</p> <p>OBR har følgende bemærkninger om de administrative konsekvenser for erhvervslivet.</p> <p>OBR noterer, at der ifølge vejledningen vil blive udført kontrol med alle inde de får deres udbetaling. Her fremgår det, at 5 procent er fysisk kontrol, som blandt andet indeholder bilagskontrol. Hermed må det forventes, at der med flere udbetalingsanmodninger, vil være tilsvarende stigning af kontrol og herunder stigning af administrative bryder, ved fremvisning af dokumentation for opfyldelse af krav og regler for tilskud. Det vurderes, at de administrative konsekvenser vil være under 4 mio., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.</p>	<b>Ingen anledning til ændringer</b>
12.4	Det noteres, at høringen også er blevet sendt til følgende af Erhvervsministeriets styrelser: KFST	<b>Ingen anledning til ændringer</b>
<b>13.</b>	<b>Landbrug &amp; Fødevarer F.m.b.A. (Mette Trudsø Kruse)</b>	
13.1	<p><b>Vigtig ordning</b></p> <p>Det er en vigtig ordning, der sikrer investeringer i miljø, klima og dyrevelfærd i dansk landbrug, herunder i dansk husdyrproduktion. Det er en forudsætning for ordningens succes, at den administreres hurtigt og effektivt og på en måde, så ansøgere ikke er i tvivl om hvad de skal investere i, og hvad de skal gøre for at få en hurtig sagsbehandling og efterfølgende udbetaling af deres ansøgninger.</p>	<b>Ingen anledning til ændringer</b>
13.2	<p><b>Ordningen har været udsat flere gange</b></p> <p>Tilskudsordningen står til at åbne fra den 18. oktober 2022 til 10. januar 2023. Det er meget sent. Ordningen blev annonceret i sommeren 2020, og den var oprindeligt planlagt til at skulle være gennemført i 2021. Men det blev flere gange udsat. Det er en stor udfordring, da der er et stort behov for, at de afsatte midler kommer ud og arbejde. Der er stramme frister for udnyttelse af midlerne i EU's</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen anerkender behov for hurtig og effektiv sagsbehandling, og ikke kun i denne ordning. Der arbejdes således på højtryk for at have et IT-system, som kan understøtte sagsbehandlingen af ansøgningerne i denne ansøgningsrunde og sikre en høj grad af automatisering af sagsbehandlingen.</p>

	landbrugspolitik, og det vil være meget problematisk, hvis man ikke opnår fuld hjemtagning af det nuværende landdistriktsprogram. Også i lyset heraf er det afgørende, at Landbrugsstyrelsen har en hurtig og effektiv sagsbehandling af ansøgninger om tilsagn, udbetalinger og evt. justeringer af de afgivne tilsagn.	
13.3	<p><b>Prioriteringsmodel</b></p> <p>Landbrug &amp; Fødevarer har efter gennemlæsning af udkastet til bekendtgørelse søgt afklaring om en række faglige problemstillinger. Det er afgørende at ansøgningerne prioriteres ud fra en fagligt funderet, robust, retvisende og fair prioriteringsmodel. Der er dog en række grundlæggende udfordringer med det foreslåede. Der henvises til kommentarerne til bekendtgørelsens bilag 2. Dette er indsat som høringssvarets bilag A. Landbrug &amp; Fødevarer vil opfordre til at der rettes op herpå.</p> <p>Landbrug &amp; Fødevarer ønsker en aktiv prioritering af ansøgere, der kan være med til at sikre, at projekterne reelt realiseres. Landbrug &amp; Fødevarer har i mange år argumenteret for, at der gennemføres en modenhedsvurdering af projekterne, så der sikres en høj gennemførelsesprocent.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsens egen analyse tyder ikke på, at en modenhedsvurdering af projekter, dvs. brug af modenhedsdokumenter så som finanserklæring, har afgørende indflydelse på om et projekt realiseres eller ej. Investering i teknologier kræver ikke i sig selv tilladelse og derfor er anvendelse af tilladelser mv problematisk.</p>
13.4	<p><b>Omkostningseffektivitet, herunder brug af kapaciteter (bilag A)</b></p> <p>Kommentarer til bilag 2 "Grundlag for beregning af omkostningseffektivitet (OE)"</p> <p>I både bekendtgørelse og vejledning beskrives følgende formel for beregning af omkostningseffektivitet som grundlag for prioritering af ansøgningerne.</p> $OE = \frac{\sum(\text{Årlig standard miljøeffekt} * \text{teknologiens kapacitet} * \text{antal teknologier} * \text{teknologiens levetid})}{\sum(\text{Standardomkostning} * \text{antal teknologier})} * 1000$ <p>Den faglige udfordring er ikke denne beregningsformel, men derimod Landbrugsstyrelsen fortolkningsmodel for hvordan miljøeffekten (ME) beregnes for de</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen har foretaget en række forenklinger i beregning af ansøgningernes omkostningseffektivitet. Der er således ikke tale om fejlfortolkninger, men et aktivt valgt til at gøre teknologilisten kortere, mere overskuelig og enkel at anvende for ansøgerne. Vi har fokuseret på investeringer frem for en beregnet effekt af en given investering. Effekten og omkostningseffektivitet anvendes til prioritering af ansøgningerne, men ved at anvende en fast kapacitet opnås en skalaneutral prioritering.</p>

	<p>enkelte teknologier på tværs og i kombination med dyretype mv.</p> <p>På side 35 i vejledning i afsnit "4.2.3 Kapacitet" beskrives, at der anvendes en fast kapacitet for alle teknologier. Endvidere at ved beregning af omkostningseffektiviteten med en fast kapacitet, så er omkostningseffektiviteten den samme for alle ansøgere, uanset hvor mange m<sup>2</sup> nettoareal, der er i stalden, hvor mange m<sup>2</sup> der er i væksthuset eller hvor mange ha afgrøder, der er på bedriften.</p> <p>Det er især brug af grundlaget for "kapacitet" samt at LBST for flere af miljøteknologierne fejlfortolker de beskrevne miljøeffekter i AU-notatet, som medfører en forkert beregning af en teknologis samlede miljøeffekt. Konsekvensen er et fagligt forkert beregningsresultat for OE for mange af teknologierne. Følgekonsekvensen bliver at prioritering af hvilke ansøgte projekter, der er berettiget til tilsagn, ikke vil ske på et objektivi og oplyst grundlag, men derimod på et fejlberegnet grundlag.</p>	
13.5	<p><b>Omkostningseffektivitet og miljøeffekt</b></p> <p>I høringssvar til bekendtgørelsens bilag 1 "Teknologiliste" er udvalgt nogle eksempler, hvor der efter vores vurdering sker en faglig forkert beregning af teknologiens samlede miljøeffekt. Det vurderes at hele materialet for de indsatsområder som omhandler ammoniakreduktion, har behov for et grundlæggende miljøfagligt kvalitetstjek af beregningsgrundlag for miljøeffekt. Det vil kræve et større udredningsarbejde at kvalificere beregningsgrundlaget, og dette arbejde bør påbegyndes hurtigst muligt. Tilsvarende forslår vi, at miljøfaglige kompetencer i SEGES Innovation inddrages i dette kvalitetstjek, idet de hurtigt kan metodeafklare et fagligt mere korrekt beregningsgrundlag for både miljøeffekt og omkostningseffektivitet.</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Se 13.4</p>
13.6	<p><b>Omgåelse</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen bør også forholde sig til, hvordan de håndterer ansøgere, der er</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Efter Rigsrevisionens kritik af Landbrugsstyrelsens manglende kontrol af</p>

	<p>organiseret i mere end et CVR-nummer, så sagsbehandlingen ikke trækker unødigt ud alene af den årsag, ligesom det er sket med ansøgninger til økologisk investeringsstøtte 2021.</p>	<p>bagvedliggende ejerforhold, har Landbrugsstyrelsen indført en kontrolmodel for omgåelse. Landbrugsstyrelsen undersøger alle tilskudsordninger for, om der kan opnås en uberettiget økonomisk fordel. Økologisk investeringsstøtte 2021 var den første projektstøtteordning, hvor denne kontrol skulle gennemføres. Der er på nuværende tidspunkt mere erfaring med at gennemføre kontrollen, som også løbende effektiviseres. Dermed er det ikke Landbrugsstyrelsens forventning, at der opstår lignende forsinkelse i sagsbehandlingen på kommende tilskudsordninger som følge af omgåelseskontrol.</p>
13.7	<p><b>Præcisering af definition af en faresti</b></p> <p>Det foreslås, at følgende bestemmelse indsættes i bekendtgørelsen: "Faresti til løsgående diegivende søer: En indretning, hvor soen frit kan bevæge sig rundt i stien, men hvor beskyttelsesbøjler er tilladt fra faring og op til fire dage efter faring."</p> <p>Dette vil præcisere, hvordan der driftsmæssigt reelt praktiseres løsdrift i farestierne. Som beskrevet i tekstforslaget, så skal det være muligt at anvende beskyttelsesbøjler fra faring og op til fire dage efter faring, for derved at beskytte pattegrisene mod at soen lægger sig på de nyfødte pattegrise.</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Præcisering af løsdrift og mulighed for midlertidig brug af boks er tilføjet i både bekendtgørelse og vejledning – dog med anden formulering end foreslået.</p>
13.8	<p><b>Betingelser for tilsagn</b></p> <p>§3 Det er ikke muligt for en række nyetablerede landmænd at opfylde kravet om 830 arbejdstimer på ansøgningstidspunktet. Opfyldelse af 830 timers-kravet bør derfor først kræves fra udbetalingstidspunktet, så der gives mulighed for at også nyetablerede landmænd kan søge ordningen.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen holder fast i, at arbejdskraftbehovet skal være opfyldt på ansøgningstidspunktet. Kriteriet er medvirkende til at afgrænse bekendtgørelsens anvendelsesområde. Da der er tale om et arbejdskraftbehov svarende til en halvtidsstilling, anser vi ikke umiddelbart kravet som begrænsende for nyetablerede landmænd. At kravet skal være opfyldt i hele projektperioden giver en større sikkerhed for, at der er ansøgt i et CVR-nummer, der, også på</p>



		udbetalingstidspunktet, har det påkrævede arbejdskraftbehov.
13.9	<b>Minimumsgrænse for tilskudsgrundlag</b>  §4 beskriver hvor stort tilskudsgrundlaget skal være for at være støtteberettiget Minimumsgrænsen på 300.000 kr. bør også sænkes indenfor for de områder, hvor det er muligt at investere i teknologier, der koster under 300.000 kr. Det er eksempelvis teltoverdækning af gyllebeholder, hvor en investering under 300.000 kr. også vil give nødvendig og relevant ammoniakreduktion	<b>Imødekommes ikke</b>  Minimumsbeløbene er fastsat på baggrund af historik for ansøgningsbeløb samt for at kunne balancere Landbrugsstyrelsens administrationsomkostninger op imod tilskudsbeløbet per ansøgning.
13.10	<b>Minimumsbeløbet for teltoverdækning er for højt</b>  Foreløbige måleresultater fra en igangværende målekampagne viser, at emission fra en teltoverdækket gyllebeholder er meget lavere end den anvendte standardmiljøeffekt på 0,2 kg NH <sub>3</sub> -N/m <sup>2</sup> gylleoverflade, som er baseret på en ekspertvurdering fra Aarhus Universitet. Mange landmænd kan umiddelbart teltoverdække deres eksisterende gyllebeholder, og med det nuværende miljøfokus, så kan forventes en stor interesse for at ansøge om teltoverdækning af eksisterende gyllebeholdere.  Hvis ikke kravet mindskes generelt, så ønskes det som minimum at det beregningsmæssige tilskudsgrundlag specifikt for teltoverdækning af en gyllebeholder reduceres til 100.000 kr. Det omfatter bilag 1, og teknologi nr. 2.16, 3.5 og 4.5. Samme problemstilling kan gøre sig gældende for en række teknologier, som kartoffelproducenter skal søge.	<b>Imødekommes ikke</b>  Minimumsbeløbene er fastsat på baggrund af historik for ansøgningsbeløb samt for at kunne balancere Landbrugsstyrelsens administrationsomkostninger op imod tilskudsbeløbet per ansøgning.
13.11	<b>Afgørelse på baggrund af prioritering</b>  Der er en række stavfejl og uklare formuleringer i § 7. Bl.a. i stk. 3, stk. 4 og stk. 6. Der bør gennemføres en grundig korrekturlæsning.	<b>Imødekommes</b>
13.12	<b>Fordeling af indsatsområder og anvendelse af ubrugte midler</b>  §9 Det er svært at forstå bestemmelsen om fordeling af indsatsområder og anvendelse af	<b>Imødekommes delvist</b>  Sektorbalancen og fordeling af eventuelle ubrugte midler afspejler Aftale om grøn

	<p>ubrugte midler. Det lader til at hensigten er, at plantebaserede sektorer (indsatsområder 6 -10) prioriteres før husdyrsektorer (1-5).</p> <p>Landbrug &amp; Fødevarer har tidligere fremført ønsker til fordelingen af indsatsområder. Konkret har Landbrug &amp; Fødevarer foreslået, at der afsættes 72 mio. kr. til investeringer i kvægproduktion og 72 mio. kr. til investeringer i griseproduktion. Landbrug &amp; Fødevarer fremførte dermed et ønske om at puljen målrettet kvægbedrifter er på niveau med den pulje, der afsættes til griseproduktion. Dette er ikke imødekommet. I lyset heraf opfordrer Landbrug &amp; Fødevarer til, at evt. uforbrugte midler/tilførsel af flere midler ved en evt. overansøgning først og fremmest overføres til kvægsektoren, såfremt der er overansøgning på puljen. Herefter bør de fordeles forholdsmæssigt i forhold til der, hvor der er en efterspørgsel, uafhængigt af om der er tale om plante- eller husdyrbaserede initiativer.</p>	<p>omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021.</p> <p>Der er her et ønske om at tilgodese plantebaserede fødevarer, ligesom der har været et politisk ønske om en indsats særligt rettet mod løsdrift af søer i farestalden.</p> <p>Ordningen afspejler den politiske prioritering, men har på trods af dette fundet midler til tilskud til kvægsektoren. Desuden påpeges, at evt. underansøgning på planteområdet overføres til husdyrområdet.</p>
13.13	<p><b>Projektperiode</b></p> <p>Der regnes i §10 med en projektperiode på 2 år – fra ansøgningstidspunkt og 2 år frem. Det er meget kort tid, da der senere nævnes, at det ikke er muligt at forlænge projektperioden.</p> <p>I forbindelse med investering i enkelte af teknologierne vil det være nødvendigt at fremskaffe en ny miljøgodkendelse inden investeringen kan foretages – f.eks. gylleforsuring. Det vil ikke være aktuelt at påbegynde miljøansøgningen før tilsagn er opnået – herved er første tidsperiode gået. Dertil skal ansøgning udarbejdes, og behandles. Herefter skal bygning tilpasses – og måske skal bygning opføres med tilhørende byggeansøgning. Det er ikke muligt at opnå dette indenfor den resterende tid – da arbejdet først igangsættes efter eventuelt tilsagn.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen anbefaler at påbegynde planlægningen af projekter tidligt, herunder at søge om eventuel miljøgodkendelse.</p> <p>For at give mulighed for tidlig planlægning har Landbrugsstyrelsen i år offentliggjort udkast til teknologiliste forud for den eksterne høring.</p>
13.14	<p><b>Investeringer som tilsagnshaver er forpligtet til at gennemføre i henhold til anden lovgivning</b></p> <p>Der ønskes en uddybende præcisering af bestemmelsen i §12, stk. 4. Hvordan ser</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Dette er nærmere beskrevet i vejledningen "Miljø- og klimateknologi 2022 – Vejledning om tilskud".</p>

	Landbrugsstyrelsen på ”investeringer som tilsagnshaver er forpligtet til at gennemføre i henhold til anden lovgivning” ikke mindst i forhold til tolkning af miljøgodkendelser.	
13.15	<p><b>Kriterier for tilskudsberettigelse</b></p> <p>Hvad er forskellen på de to bestemmelser §14, nr. 1 (At projektet gennemføres, herunder gennemføres inden for det indsatsområde, der er givet tilsagn om tilskud til, jf. § 1, stk. 2, nr. 1-10, samt bilag 1.) og §15, nr. 1 (At gennemføre projektet i overensstemmelse med tilsagnet), der må formodes at have samme indhold, men som står listet som hhv. kriterier og forpligtelser? Der henvises under §14, pkt. 6 til bilag 3. Bør det ikke være bilag 4?</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Det er beskrevet i bekendtgørelsens § 14, nr. 1, at det er et kriterie at gennemføre projektet inden for det indsatsområde, der er givet tilsagn om tilskud til. Hvis dette kriterie ikke opfyldes, træffer Landbrugsstyrelsen afgørelse om bortfald af tilsagn eller tilbagebetaling af tilskud, jf. bekendtgørelsens § 21, nr. 5.</p> <p>I bekendtgørelsens § 15, nr. 1 er det beskrevet, at det er en forpligtelse at gennemføre projektet i overensstemmelse med tilsagnet. Hvis denne forpligtelse ikke opfyldes, kan Landbrugsstyrelsen træffe afgørelse om bortfald af tilsagn eller tilbagebetaling af tilskud, jf. bekendtgørelsens § 21, nr. 6.</p> <p>Landbrugsstyrelsen kan dog træffe en afgørelse om nedsættelse af tilskud, hvis projektet fortsat lever op til ordningens formål på trods af forpligtelsen ikke er opfyldt, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 2.</p> <p>Bekendtgørelsens § 14, nr. 1 vedrører således et kriterie om at gennemføre projektet indenfor det indsatsområde, der er givet tilsagn til, hvor bekendtgørelsens § 15, nr. 1 handler om, at projektet skal gennemføres i overensstemmelse med tilsagnet. Der er derfor forskel på indhold, ligesom der kan være forskel på konsekvenserne ved ikke at opfylde et kriterie i bekendtgørelsens § 14 og en forpligtelse i bekendtgørelsens § 15. Hvis ansøger ikke opfylder et kriterie i bekendtgørelsens § 14, medfører det bortfald af tilsagn eller tilbagebetaling af tilskud, hvorimod manglende overholdelse</p>

		af en forpligtelse i bekendtgørelsens § 15 kan medføre, at tilskuddet nedsættes.  Bilag-henvisning i § 14 rettes til bilag 4.
13.16	<p><b>Forpligtelser</b></p> <p>Det fremgår af § 15, stk. 6 og 7, at der skal holdes regnskabsbilag tilgængeligt frem til 5 år og 6 mdr. efter slutudbetaling af tilskud. Og ligeledes opretholdelse af projektet i fem eller tre år efter slutudbetalingstidspunktet. Denne periode bør regnes fra det tidspunkt, hvor landmanden færdigmelder sit projekt via indsendelse af en udbetalingsanmodning, da lange sagsbehandlingstider i Landbrugsstyrelsen ellers forlænger opretholdelsesperioden unødigt.</p> <p>Det erfares, at der til tider er lang sagsbehandlingstid på sager og derfor vil en slutudbetaling kunne forekomme lang tid efter projektperioden er afsluttet. Såfremt ovenstående fastholdes, bør der være en maksgrænse for hvor lang tid Landbrugsstyrelsen kan bruge på sagsbehandling af slutudbetaling.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Reglen om opbevaring af regnskabsbilag skal sikre, at Landbrugsstyrelsen kan få adgang til dokumentationen vedrørende projektet, hvis projektet udtages til kontrol i opretholdelsesperioden. Reglen om opretholdelsesperioden for projektet er fastsat i EU-retten (artikel 71, stk. 1 i EU forordning 1303/2013) og gælder uagtet, hvor lang sagsbehandlingstiden har været.</p> <p>En manglende opfyldelse af disse forpligtelser kan enten medføre, at tilsagnet bortfalder eller tilskuddet skal betales tilbage, jf. bekendtgørelsens § 21, nr. 6, eller at tilskuddet nedsættes, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 2.</p>
13.17	<p><b>Overdragelse af tilsagn</b></p> <p>§16 Håndtering af overdragelser af tilsagn er et yderst vigtigt emne, da manglende korrekt håndtering risikerer at koste tilsagnshavere dyrt. Landbrug &amp; Fødevarer har i en årrække søgt klar besked om dette emne og har længe efterspurgt en justering, så det passer til en praktisk hverdag.</p> <p>Styrelsen lægger op til, at reglerne for overdragelse af tilsagn fortsætter uændret i forhold til i dag, hvor reglerne har skabt store problemer i praksis. L&amp;F vil opfordre til at reglerne justeres. Landbrug &amp; Fødevarer vil også opfordre til at information i vejledning udbygges, da der fortsat savnes klar information om håndtering af overdragelser ifm. fx generationsskifte og skattefri virksomhedsomdannelser.</p> <p>Miljø- og Fødevarenævnet har i en sag om afslag på overdragelse af tilsagn (sagsnr. 22/00521)</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen har igangsat en ny administrativ håndtering af overdragelse på projektstøtteområdet, som sikrer at krav i §16, stk. 3 kan overholdes i praksis. Dette gælder ved skattefri virksomhedsomdannelse og generationsskifte.</p> <p>Landbrugsstyrelsen justerer vejledningen, så den beskriver den nye administrative praksis. Vi vil desuden bestræbe os på at tydeliggøre information om krav i forbindelse med overdragelse i tilsagnsbreve mv. samt styrke kommunikationsindsatsen vedrørende overdragelse generelt.</p>

<p>under Miljøteknologi 2018 (som indeholder lignende bestemmelse om overdragelse af tilsagn som i bekendtgørelsesudkastet) udtalt følgende:</p> <p>Hertil bemærker nævnet, at arbejdskraftbehovet efter bekendtgørelsens § 2, stk. 2, skal være opfyldt på ethvert tidspunkt frem til Landbrugsstyrelsens eventuelle godkendelse af en overdragelse af tilsagnet efter bekendtgørelsens § 14, stk. 1.</p> <p>Den foreslåede bestemmelse i bekendtgørelsesudkastet om overdragelse af tilsagn forudsætter altså, at 830 timers kravet skal kunne opfyldes af overdrager, indtil LBST har godkendt overdragelsen af tilsagnet, jf. ovennævnte nævnsafgørelse.</p> <p>Det er umuligt i praksis at overholde 830 timers kravet i det afgivende CVR-nummer, indtil styrelsen har godkendt overdragelsen ved skattefrie virksomhedsomdannelser, hvor der er lovfæstede frister for gennemførelse heraf. Det samme gælder for generationsskifter og øvrige ejendomsoverdragelser, hvor overdragelsen af bedriften ikke kan sættes på standby og afvente LBSTs godkendelse.</p> <p>Det skyldes, at den faktiske og retlige rådighed over bedriften overgår til det nye CVR- nummer på overtagelsesdatoen. Det kan med andre ord ikke lade sig gøre at opfylde 830 timers kravet i begge CVR-numre, indtil LBST har godkendt overdragelsen.</p> <p>Med den foreslåede bestemmelser tvinges kommende tilsagnshavere således at undlade at gennemføre ændringer på bedriften i relation til gennemførelse af generationsskifte, skattefrie virksomhedsomdannelser m.m, indtil opretholdelsesperioden er udløbet.</p> <p>L&amp;F opfordrer derfor til, at bestemmelsen om overdragelse af tilsagn formuleres i overensstemmelse med bekendtgørelse om skovrejsningstilsagn (nr. 1039 af 29. juni 2020): § 15. Landbrugsstyrelsen kan efter ansøgning tillade, at tilsagnet i forbindelse med ejerskifte overdrages til en anden, der kan være tilsagnshaver. Ansøgning om overdragelse af et</p>	
---	--

<p>tilsagn skal godkendes af Landbrugsstyrelsen, inden overdragelse af tilsagnet kan finde sted.</p> <p>Stk. 2. Den, der får overdraget tilsagnet, overtager alle rettigheder og forpligtelser efter tilsagnet.</p> <p>Stk. 3. Ansøgning efter stk. 1 skal indgives på et særligt skema, der fås ved henvendelse til Landbrugsstyrelsen. Ansøgningen skal indeholde oplysninger om overdrager og erhverver og skal indsendes til Landbrugsstyrelsen via e-mail. Ansøgning skal indsendes senest 3 måneder efter overtagelsesdatoen for arealet.</p> <p>En sådan bestemmelse er i overensstemmelse med artikel 8, stk. 3, litra a) i forordning 809/2014, hvoraf fremgår, at tilskuddet kan udbetales til erhverver af tilsagnet, hvis erhververen inden for en frist, som medlemsstaterne fastsætter, underretter myndighederne om overdragelsen.</p> <p>LBST bør udnytte den fleksibilitet, forordningen giver, til at fastsætte en frist på 2 eller 3 måneder efter den faktiske og retlige overdragelse af bedriften til at indsende overdragelseserklæring. Det vil være til gavn for erhvervet og rådgivere.</p> <p>Denne løsning medfører ikke risiko for Landbrugsstyrelsens forpligtelser i forordningsgrundlaget, da 830 timers kontinuerligt har været overholdt i det afgivende CVR-nummer indtil overtagelsesdatoen, og i det modtagende CVR-nummer fra overtagelsesdatoen.</p> <p>Den foreslåede løsning stemmer i øvrigt overens med en lang række af Landbrugsstyrelsens øvrige ordninger. Blandt andet producentskifte i forhold til Økologisk Arealtilskud, Plejetilskud og slagtepræmier.</p> <p>Desuden bør det præciseres i selve tilsagnet, at skift af CVR-nummer udløser krav om overdragelse, så det står helt klart for tilsagnshaver.</p> <p>Det bør ligeledes fremgå helt udtrykkeligt, at kravet om overdragelse af tilsagn også gælder i</p>	
---	--

	opretholdelsesperioden, så der ikke er nogen tvivl herom.	
13.18	<p><b>Udbetaling af tilskud</b></p> <p>Det fremgår af § 18, stk. 2: Anmodning om udbetaling skal være modtaget hos Landbrugsstyrelsen senest på projektperiodens slutdato, jf. § 10.</p> <p>Landbrug &amp; Fødevarer vil opfordre til at der i stedet er en frist på 1 måned til at indsende.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen holder fast i, at anmodning om udbetaling skal være modtaget senest på projektperiodens slutdato. Ordningen er opsat med standardomkostninger og kræver derfor ikke indsendelse af fakturaer. Landbrugsstyrelsen mener derfor, at det bør være muligt at planlægge indsendelse af udbetalingsanmodning indenfor projektperioden.</p> <p>Hvis anmodning om udbetaling er Landbrugsstyrelsen i hænde efter projektperiodens slutdato, nedsættes tilskuddet. Tilsagnet bortfalder, hvis anmodningen om slutudbetaling modtages hos Landbrugsstyrelsen mere end 20 kalenderdage efter datoen for projektperiodens afslutning.</p>
13.19	<p><b>Nedsættelse af tilskud og bortfald af tilsagn</b></p> <p>§19 om nedsættelse af tilskud indeholder også indirekte information om bortfald af tilsagn, så burde denne bestemmelse ikke høre til under kapitel 7?</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Bekendtgørelsens § 19 fastslår, at udbetalingen nedsættes med 1 pct. pr. kalenderdag til og med den 20. kalenderdag, hvis ansøgning om udbetaling modtages efter fristen for at indsende udbetalingsanmodningen. Reglen beskriver således, at tilskuddet bliver nedsat, hvis udbetalingsanmodningen indsendes for sent og medfører ikke bortfald af tilsagn. Bekendtgørelsens § 19 er placeret under kapitel 6, som omhandler udbetaling og i nærheden af § 18, stk. 2, der indeholder den afgørende frist for indsendelse af udbetalingsanmodningen. Derfor er bestemmelsen ikke placeret i kapitel 7.</p>
13.20	<p><b>Obligatorisk digital kommunikation</b></p> <p>Der er i § 23, stk. 2 ikke angivet en frist for svar på tilsagn. Der bør indsættes en ambitiøst mål om at min 97% af ansøgninger får svar inden for 3 måneder. Det er en forudsætning for at</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Bekendtgørelsens formål er at fastsætte regel for denne tilskudsordning, så det er klart for ansøgerne hvilke krav mv der stilles til dem og skabe hjemmel til, at</p>

	ansøgerne kan nå at realisere projekterne inden for projektperioden, og også planlægge i forhold til de projekter, der kræver andre myndighedstilladelser.	<p>Landbrugsstyrelsen kan træffe de fornødne afgørelser. Fastsættelse af mål for, hvornår Landbrugsstyrelsen skal have afsluttet sagsbehandling opfylder ikke disse formål.</p> <p>Det er i styrelsens mål- og resultatplan for 2022 fastlagt målsætninger for sagsbehandling. Denne er offentlig tilgængeligt og kan finde på ministeriets hjemmeside  <a href="https://fvm.dk/ministeriet/oekonomi/maal-og-resultatplaner/">https://fvm.dk/ministeriet/oekonomi/maal-og-resultatplaner/</a>.</p>
13.21	<p><b>Risiko for omgåelse</b></p> <p>Flere af teknologibeskrivelserne i nuværende udkast til bilag 1 "Teknologiliste" er så upræcise, at det medfører høj risiko for at ansøger både misforstår hvilket teknologiniveau, der reelt skal installeres i forhold til det ansøgte samt at der er øget risiko for omgåelse som følge af en uklar teknologibeskrivelse.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Det er ikke Landbrugsstyrelsens opfattelse, at teknologibeskrivelserne øger risiko for omgåelse. Der kan være tale om, at en tilsagnshaver ikke lever op til forpligtigelsen i bekendtgørelsens § 15, nr. 2, at projektet er etableret med de anførte obligatoriske elementer og de krav, som fremgår af specifikationerne i teknologilisten.</p> <p>Det er dog Landbrugsstyrelsens opfattelse, at der er muligt for tilsagnshaver at sikre at forpligtigelsen er overholdt ud fra de nuværende beskrivelser. Det er det, som fremgår af obligatoriske elementer og specifikationer, som skal være overholdt for at kunne få tilskud udbetalt, og hverken mere eller, mindre.</p>
13.22	<p><b>Teknologilisten</b></p> <p>Det er vigtigt, at teknologibeskrivelserne inklusiv de beskrevne krav i specifikationerne, er så fagligt klare og præcise, at ansøger ikke er i tvivl om hvilket teknologiniveau, der reelt skal installeres i forhold til ansøgt teknologi. F.eks. er der for indsatsområde 2 (miljøteknologi, grise) for luftrensningsteknologierne 2.5 til 2.13 ikke beskrevet, at det er delrensning af ventilationsluften, og at forudsætning for årlig standard miljøeffekt = 20 % delrensning af ventilationsluften.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen er bevidst om, at der er en række forudsætninger, som skal være opfyldt for at den beregnede standardmiljøeffekt kan opnås. Landbrugsstyrelsen har f.eks. undladt at stille krav om niveau af delrensning, så det er muligt at anvende teknologien på det ønskede delrensningsniveau. Vi har anset det som en overflødig specifikation, at teknologierne skal anvendes til delrensning af ventilationsluften.</p>



	<p>Specifikationer bør derfor præcisere, at teknologien er delrensning af ventilationsluften samt at der beskrives et minimumsniveau på xx % delrensning.</p> <p>For Landbrug &amp; Fødevarer er det ydermere vigtigt at prioriteringen af ansøgningerne sker på et fagligt objektivet, korrekt og oplyst grundlag.</p>	
13.23	<p><b>Kapacitet</b></p> <p>Eksempelvis er der for et modul ”biologisk luftrenser” antaget en fast kapacitet svarende til 1.940 m<sup>2</sup> nettoproduktionsareal uafhængig af dyretype. Som vist i tabel 1, så er der meget stor forskel i staldkapacitet udtrykt som m<sup>2</sup> nettoproduktionsareal afhængig af om det er en stald til slagte- eller smågrise, samt drægtigheds- eller farestald.</p> <p>Når der f.eks. ikke er sammenhæng mellem beskrevet kapacitet og dyretype, så øges risikoen for et forkert beregnet ansøgningsgrundlag, som tilsvarende også er svært at kontrollere når projektet er afsluttet. Tilsvarende vil nogle ansøgere få tilsagn om et for lille eller for højt tilskudsgrundlag.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Kapaciteten er et udtryk for, hvor stort et areal en given teknologi antages at dække. Kapaciteten er enten baseret på den gennemsnitlige størrelse af bedriftstypen, data fra leverandører af teknologierne, eller på historisk data omkring hvilke arealer der tidligere er søgt om tilskud til ved de givne teknologier.</p> <p>Kapaciteten bliver brugt til at beregne projektets omkostningseffektivitet og spiller derved ind på prioriteringen af ansøgninger. Kapaciteten spiller ikke ind på antallet af teknologier, det er muligt at søge om tilskud til. For ansøgeren betyder det, at der kan søges om tilskud til det antal teknologier, der er behov for (f.eks. det antal der fremgår af en miljøgodkendelse), fremfor det antal vi har beregnet.</p> <p>Anvendelse af kapacitet betyder, at der i mange tilfælde ikke er behov for opmåling, f.eks. af produktionsareal. Ved at udelukke opmåling reduceres tidsforbruget for både ansøger og kontrollør, ligesom risikoen for fejl i form af forskelle mellem disse opmålinger fjernes. Fejl her kan i sidste ende resultere i, at ansøger får en sanktion og derved får nedsat sit tilskudsbeløb.</p> <p>Brugen af kapaciteter medvirker desuden til en mere skalaneutral prioritering. Bedriftens størrelse vil altså ikke spille ind på prioriteringsscoren.</p>

13.24	<p><b>BAT-grundlag er ved at blive opdateret</b></p> <p>Det skal tilføjes, at Miljøministeriet er ved at afslutte et udredningsarbejde med opdatering af BAT grundlaget, hvor der foreligger et meget stort beregningsarbejde udarbejdet af IFRO og AU, som med fordel kan inddrages ved beregning af standardomkostning for de teknologier, som har en variabel størrelse.</p> <p>F.eks. er for gyllekøling udarbejdet en formel for investeringsomfang afhængig af køleeffekt og gyllekummens størrelse, jf. den efterfølgende beskrivelse.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Da åbningsdatoen for ordningen er så nært forestående, er det ikke muligt at afvente endelig opdatering af BAT-grundlaget.</p> <p>Derudover skal tilføjes, at alle standardomkostninger er kvalitetssikret af IFRO.</p>
13.25	<p><b>Teltoverdækning</b></p> <p>Det fremgår af specifikationerne til teknologi 2.16, at ”gylletanken som overdækkes må anvendes til svinegylle fra egen jordbrugsbedrift samt afgasset biomasse, som er kommet retur fra biogasanlæg”.</p> <p>Landbrug &amp; Fødevarer ser ikke grund til at der laves disse begrænsninger, såfremt man er en bedrift med flere typer af produktion. Vi foreslår, at denne begrænsning udgår.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Teltoverdækning af gyllebeholdere er en teknologi, som fremgår i flere indsatsområder, målrettet hhv. kvæg, svin og fjerkræ. For at kunne få tilskud til teltoverdækning af gyllebeholder i disse indsatsområder, skal gyllebeholderen anvendes til den pågældende produktionsform. Landbrugsstyrelsen anerkender, at dette kan give en udfordring for husdyrbrug med flere typer husdyrproduktion.</p>
13.26	<p><b>Teltoverdækning</b></p> <p>Teknologi 2.16 Der er flere konsulenter, der har stillet spørgsmål ved at prisen beregnes med en pris på 4500 kr./m diameter. Der ønskes en uddybende begrundelse for dette valg.</p>	<p><b>Giver ikke anledning til ændringer</b></p> <p>På tidligere ordninger har teknologien Teltoverdækning været udbudt som en fast pris for en teltoverdækning i to størrelser – enten som m<sup>3</sup> gylletank eller diameter i m. Dog med den samme standardmiljøeffekt.</p> <p>Der er nu indsamlet supplerende datagrundlag for teknologien på tværs af flere ordninger og nu ses teltoverdækninger i mange størrelser.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har derfor ændret standardomkostningen til en pris, som er afhængig af tankens diametermål. Det betyder en og størrelsesafhængig og dermed mere rimelig standardomkostning. Samtidigt beregnes en mere rimelig omkostningseffektivitet da teknologiens standardeffekt angives i m<sup>2</sup> gylletank.</p>

		Landbrugsstyrelsen vurderer at dette er til ansøgernes fordel.
13.27	<b>Beregning af omkostningseffektivitet</b> I bilag 2 beskrives grundlaget for beregning af omkostningseffektivitet (OE). Der henvises til bilag A til dette høringssvar	<b>Ingen anledning til ændringer</b> Se nr. 13.4
13.28	<b>Normtimesatser</b> Bilag 4. Det er vigtigt, at de opdaterede normtimesatserne er retvisende. Er der gennemført et kvalitetscheck heraf? Hvorfor er græs- og kløverfrø eksempelvis mindre arbejdskraftintensive end korn?	<b>Ingen anledning til ændringer</b> Landbrugsstyrelsen har opdateret normtimesatserne således, at det årlige arbejdskraftbehov udregnes på baggrund af en basissats og en timesats pr. ha, dyr mv. Satserne er baseret på data fra Danmarks Statistik og dækker en 5-årig periode. På denne måde er der taget højde for årlige udsving i arbejdskraftbehov for de forskellige typer afgrøder og dyr. De enkelte landmand kan opleve, at deres egne opgørelser af tidsforbrug ikke stemmer overens med normtimesatserne. Det skyldes, at normtimesatserne er en gennemsnitsberegning for alle typer landbrug, men der er mange forskellige faktorer, som har indflydelse på det reelle arbejdskraftbehov på bedriften, så som størrelse, sammensætning af bedriften, beliggenhed, vejr mv. Udover Danmarks Statistik har SEGES bidraget ved fastsættelse af den nye model for beregning og satserne.
13.29	<b>Vejledning</b> Kommentarer til vejledningen er indsat i separat bilag E. Afslutningsvist er en række spørgsmål fra en rådgiver vedhæftet som bilag F.	<b>Ingen anledning til ændringer</b> Kommentarerne i bilag E er indsat i dette notat i nr. 13.56 til 13.92. Bilag F er medtaget som høringssvar 15 fra ukendt konsulent.
13.30	<b>Videre dialog</b> Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for opfølgende dialog, såfremt der er behov for uddybning eller præcisering af høringssvaret.	<b>Ingen anledning til ændringer</b>

13.31	<b>Teknologi 1.1</b>  I specifikationer foreslås følgende præciseringer indsat: "Soen skal frit kunne bevæge sig rundt i stien, men hvor beskyttelsesbøjler er tilladt fra faring og op til fire dage efter faring."	<b>Imødekommes delvist</b>  "Eventuelle boksvinger eller –bøjler må benyttes fra 1 dag før faring og frem til fire dage efter faring." er tilføjet under specifikationer.
13.32	<b>Teknologi 2.1 og 2.2</b>  Forudsætningen for den "årlige standardmiljøeffekt" er at staldene er indrettet med linespil i gødningskanalerne i kombination med gyllekøling, hvilket skal præciseres i specifikationerne.	<b>Imødekommes ikke</b>  Det fremgår af teknologinavnet, at der kan opnås tilskud til et gyllekølingsanlæg i stalde med linespil (teknologi 2.1 og 2.2) med hhv. slagtesvin og søer og smågrise. Samme gælder for teknologi 2.3 og 2.4, hvor "rørudslusning" fremgår af teknologinavnet.
13.33	<b>Eksempel med gyllekøling (teknologi 2.1, 2.2, 2.3 og 2.4)</b>  Installation af et gyllekølingsanlæg har udgangspunkt i et variabelt antal m <sup>2</sup> kummeareal (gylleareal i stald) samt en køleeffekt udtrykt som kW/m <sup>2</sup> kummeareal der køles, som er koblet til opnået miljøeffekt.  I forbindelse med en igangværende opdatering af BAT grundlaget, har IFRO på grundlag af data leveret fra LBST (tidligere tilskudsgrundlag for gyllekøling) udarbejdet følgende variable beregningsgrundlag ved installering af gyllekøling i grisestalde. Det er oplagt at bruge IFRO beregningsformel for gyllekøling.  På baggrund af LBST datasættet, antages det at en startomkostning på ca. 100.000 kr. er en realistisk antagelse, og på det grundlag beskrevet følgende regressionsmodel: $y = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2$ hvor b <sub>1</sub> og b <sub>2</sub> er modellens parameterestimater for gylleareal og pumpe, og x <sub>1</sub> og x <sub>2</sub> er de uafhængige variabler for køleeffekt i kW/m <sup>2</sup> og gylleareal i kvadratmeter, b <sub>0</sub> er skæringen med yaksen (startomkostningen=100.000 kr.) og y er investeringsomkostningen.  Analysen viser at den bedste model opnås ved en pris watt per kvadratmeter (b <sub>1</sub> ) på 1.536 kr. pr W/m <sup>2</sup> og b <sub>2</sub> der prissætter gyllearealet til 141 kr./m <sup>2</sup> . Her ses det også at begge disse estimater forsat er signifikante. Ved et	<b>Imødekommes ikke</b>  Landbrugsstyrelsen er enig i, at flere variabler spiller en rolle i miljøeffekten, som kan opnås i konkrete projekter, og at det vil være muligt at beregne en mere præcis effekt og omkostningseffektivitet, end der lægges op til i denne ordning. Det vil ligeledes være mere korrekt at have en standardomkostning for teknologien, som tog højde for flere variabler frem for at have en fast omkostning pr. anlæg. Ud fra de data der var til rådighed til fastsættelse af standardomkostningen, har det ikke været muligt at fastsætte en anden standardomkostning end pr. anlæg.  Ved samtidigt at anvende kapacitet for teknologien beregnes en skalanutral teoretisk omkostningseffektivitet, som kun har til formål at kunne prioritere ansøgningerne.  Tilsammen betyder det, at ansøgerne kun skal sikre sig, at der er investeret i et gyllekølingsanlæg, som overholder de obligatoriske elementer og specifikationer. Det giver ansøgerne bl.a. frihed til at vælge en passende varmepumpe, efter der er søgt om tilsagn om tilskud, uden at skulle ansøge om projektændring. Det betyder også, at stalden netto produktionsareal

	<p>gyllekummeareal på 333 m<sup>2</sup> og 10W/m<sup>2</sup> (slagtesvin med drænet og spaltet gulv) kræves en investering på: 100.000 kr. + 10 w/m<sup>2</sup> × 1536,69 kr./m<sup>2</sup> + 333 m<sup>2</sup> × 140,70 kr./m<sup>2</sup> = 162.284 kr.</p> <p>Beregning for teknologi 2.3 gyllekøling med rørudslusning, slagtegrise (1.940 m<sup>2</sup> areal):  Investeringsomk.: 100.000 kr. + 12,5 w/m<sup>2</sup> × 1536,69 kr./m<sup>2</sup> + 1.940 m<sup>2</sup> × 140,70 kr./m<sup>2</sup> = 392.165 kr. ME: 1.940 m<sup>2</sup> × 0,31 kg NH<sub>3</sub>-N/m<sup>2</sup> × 20 år = 12.028 kg NH<sub>3</sub>-N OE = 30,670</p> <p>Beregning for teknologi 2.3 gyllekøling med rørudslusning, slagtegrise (1.100 m<sup>2</sup> areal):  Investeringsomk.: 100.000 kr. + 12,5 w/m<sup>2</sup> × 1536,69 kr./m<sup>2</sup> + 1.100 m<sup>2</sup> × 140,70 kr./m<sup>2</sup> = 273.977 kr. ME: 1.100 m<sup>2</sup> × 0,31 kg NH<sub>3</sub>-N/m<sup>2</sup> × 20 år = 6.820 kg NH<sub>3</sub>-N OE = 24,892</p> <p>Beregning for teknologi 2.1 gyllekøling med linespil, slagtegrise (1.940 m<sup>2</sup> areal):  Investeringsomk.: 100.000 kr. + 6,5 w/m<sup>2</sup> × 1536,69 kr./m<sup>2</sup> + 1.940 m<sup>2</sup> × 140,70 kr./m<sup>2</sup> = 382.936 kr. ME: 1.940 m<sup>2</sup> × 0,37 kg NH<sub>3</sub>-N/m<sup>2</sup> × 20 år = 14.356 kg NH<sub>3</sub>-N OE = 37,489</p> <p>Beregning for teknologi 2.1 gyllekøling med linespil, slagtegrise (1.100 m<sup>2</sup> areal):  Investeringsomk.: 100.000 kr. + 6,5 w/m<sup>2</sup> × 1536,69 kr./m<sup>2</sup> + 1.100 m<sup>2</sup> × 140,70 kr./m<sup>2</sup> = 264.758 kr. ME: 1.100 m<sup>2</sup> × 0,37 kg NH<sub>3</sub>-N/m<sup>2</sup> × 20 år = 8.140 kg NH<sub>3</sub>-N OE = 30,745</p> <p>Som vist er der forskel i OE afhængig af staldens størrelse og der er tilsvarende behov for en variabel beregningsmodel som tager hensyn til staldens gylleareal i gyllekummen som bliver gyllekølet.</p>	<p>ikke skal opmåles, hverken af ansøger eller Landbrugsstyrelsen, som vil give færre fejl.</p>
13.34	<p><b>Eksempel med luftrensning, teknologi 2.5 til 2.13</b></p> <p>Med hensyn til luftrensningsanlæg, så er der stor forskel på om det er en syreluftrenser, hvor et modul har en kapacitet svarende til 25.000 m<sup>3</sup> i timen eller om det henholdsvis er en biologisk luftrenser eller den nyt MELT godkendte luftrenser (FAC Combi-Cleaner PE luftrenser), hvor et modul kapacitetsmæssigt er</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>I flere tilfælde har vi truffet nogle metodiske valg vedr. teknologier – både ift. opdeling af dyregrupper og ift. effekt. Helt konkret betyder det blandt andet, at teknologilisten indeholder en given teknologi én gang med den laveste effekt, og at vi ser det som en bonus, hvis der opnås en højere effekt. Vi kontrollerer at teknologierne, med dertilhørende</p>

	<p>bygget efter behov (et modul kan f.eks. svare til 90.000 m<sup>3</sup> luft i timen).</p> <p>Derudover er der på tværs at dyretyper stor forskel på hvor mange m<sup>2</sup> nettoproduktionsareal en luftrenser kan dække. Endvidere er teknologibeskrivelserne i nuværende udkast så upræcise, at det øger risikoen for at ansøger misforstår hvilket teknologiniveau der reelt skal installeres i forhold til det ansøgte.</p> <p>For teknologi 2.6, 2.9 og 2.12 som omhandler luftrensning af stalde til smågrise og diegivende søer, da skal kapacitet være ca. dobbelt så høj som ved slagtesvinestalde, jf. tabel 1.</p> <p>For teknologi 2.7, 2.10 og 2.13, som omhandler luftrensning af stalde til drægtige søer, da skal kapacitet være ca. tre gange så høj som ved slagtesvinestalde. Forskellen skyldes både forskellige arealkrav per gris samt forskelligt ventilationsbehov per dyr, jf. tabel 1. For teknologi 2.8 svarer kapaciteten af et modul luftrenser til 813 m<sup>2</sup> nettoproduktionsareal = 20 % delrensning, mens de beskrevne 707 m<sup>2</sup> svarer til 23 % delrensning. Så kapacitet skal rettes til 813 m<sup>2</sup>.</p>	<p>obligatoriske elementer og specifikationer, er tilstede og forventer med baggrund i det, at en vis effekt er opnået. Dette betyder også, at det er en fysisk investering, der skal opretholdes.</p> <p>Kapaciteten er et udtryk for, hvor stort et areal en given teknologi antages at dække. Kapaciteten er baseret på enten den gennemsnitlige størrelse af bedriftstypen, data fra leverandører af teknologierne, eller på historisk data omkring hvilke arealer der tidligere er søgt om tilskud til ved de givne teknologier.</p> <p>Kapaciteten spiller ikke ind på antallet af teknologier, det er muligt at søge om tilskud til. For ansøgeren betyder det, at der kan søges om tilskud til det antal teknologier, der er behov for (f.eks. det antal der fremgår af en miljøgodkendelse), fremfor det antal Landbrugsstyrelsen har beregnet.</p> <p>Brug af kapaciteter medvirker til en mere skalaneutral prioritering. Bedriftens størrelse vil altså ikke spille ind på prioriteringsscoren.</p> <p>Landbrugsstyrelsen ændrer kapaciteten for teknologi 2.8 fra 707 m<sup>2</sup> til 813 m<sup>2</sup>, som angivet i høringssvaret, da dette er i overensstemmelse med egne data, men vil revurdere kapaciteterne for andre teknologier til fremtidige tilskudsordninger.</p>
13-35	<p><b>Biologisk luftrenser, teknologi 2.11, 2.12, og 2.13</b></p> <p>Forudsætning er som beskrevet i AU notat, at det er fulddrænet gulv ved slagtegrise, smågrise og farestalde, mens det er delvis fast gulv i løbedrægtighedsstalden. De anvendte miljøeffekter er baseret på grundlag af 20 % delrensning af den maksimale ventilationskapacitet (i bekendtgørelse er ikke præciseret at</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Se besvarelse til 13.33</p>

	<p>minimumskravet på xx % delrensning, uafhængig af den valgte gulvtype).</p> <p>I udkast til bekendtgørelse fra LBST er for et modul biologisk luftrenser forslag til en fast kapacitet svarende til 1.940 m2 nettoproduktionsareal uafhængig af dyretype. Som vist i tabel 1 er der meget stor forskel i staldkapacitet for samme størrelse luftrenser afhængig af dyretype, og der kan som illustreret således ikke anvendes en fælles kapacitet for en luftrenser på tværs af dyretyper.</p> <table><tr><td colspan="4">Tabel 1. Beregningsgrundlag er fra opdateringsarbejdet af BAT grundlaget udarbejdet af AU og IFRO</td></tr><tr><td>Biologisk luftrenser, 20 % delrensning</td><td>Slagtegrise 2.000 stipladser</td><td colspan="2">Sohold 2.000 årssøer</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Farestald</td><td>Løbe- drægtighedsstald</td></tr><tr><td>Rensekapacitet, m³/h</td><td>40.000</td><td>38.929</td><td>35.714</td></tr><tr><td>Netto produktionsareal, m²</td><td>1.300</td><td>2.180</td><td>3.500</td></tr><tr><td>Investeringsomk. i alt, kr.</td><td>885.797</td><td>808.543</td><td>762.200</td></tr><tr><td>ME (10 år), kg NH3-N</td><td>17.680</td><td>20.710</td><td>18.900</td></tr><tr><td>OE</td><td>19.959</td><td>25.614</td><td>24.797</td></tr></table> <p>Det vil sige:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• For teknologi 2.6, 2.9 og 2.12 skal kapacitet være ca. dobbelt så høj som for en stald til slagtegrise</li><li>• For teknologi 2.7, 2.10 og 2.13 skal kapacitet være ca. tre gange så høj som for en stald til slagtegrise</li></ul>	Tabel 1. Beregningsgrundlag er fra opdateringsarbejdet af BAT grundlaget udarbejdet af AU og IFRO				Biologisk luftrenser, 20 % delrensning	Slagtegrise 2.000 stipladser	Sohold 2.000 årssøer				Farestald	Løbe- drægtighedsstald	Rensekapacitet, m³/h	40.000	38.929	35.714	Netto produktionsareal, m²	1.300	2.180	3.500	Investeringsomk. i alt, kr.	885.797	808.543	762.200	ME (10 år), kg NH3-N	17.680	20.710	18.900	OE	19.959	25.614	24.797	
Tabel 1. Beregningsgrundlag er fra opdateringsarbejdet af BAT grundlaget udarbejdet af AU og IFRO																																		
Biologisk luftrenser, 20 % delrensning	Slagtegrise 2.000 stipladser	Sohold 2.000 årssøer																																
		Farestald	Løbe- drægtighedsstald																															
Rensekapacitet, m³/h	40.000	38.929	35.714																															
Netto produktionsareal, m²	1.300	2.180	3.500																															
Investeringsomk. i alt, kr.	885.797	808.543	762.200																															
ME (10 år), kg NH3-N	17.680	20.710	18.900																															
OE	19.959	25.614	24.797																															
13.36	<p><b>Teknologi 2.14</b></p> <p>Standardmiljøeffekt forudsætter at stald er indrettet med punktudsugning i gyllekanal og at 10 % af staldens ventilationsbehov udsuges via punktudsugning og sendes gennem en syrebaseret luftrenser. Dette skal præciseres under specifikationer.</p> <p>Ved 10 % punktudsugning, så svarer det til en kapacitet på 1.625 m2 nettoproduktionsareal.</p> <p>Der er også muligt at tilslutte en kombi luftrenser som både har et syretrin til</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen er enig i, at den opnåede effekt er afhængig af, hvor stor andel af staldens luft udsuges via punktudsugning. Der stilles alligevel ingen konkrete krav til andelen af luft, som skal udsuges i specifikationerne. Dette giver ansøgerne frihed til at rense den andel luft, som er passende for deres stald, og kan evt. ændre det i løbet af projekt- og opretholdelsesperioden. Samtidigt skal det ikke dokumenteres, at en bestemt andel luft udsuges.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vil revurdere kapaciteterne for de forskellige teknologier til fremtidige tilskudsordninger.</p>																																

	<p>ammoniakreduktion samt et basetrin til lugtreduktion svarende til en prissætning på 810.000 kr. per luftrenserenhed.</p> <p>Endvidere har MELT udvalget godkendt en ny type luftrenser (FAC Combi-Cleaner PE luftrenser) som markedsføres af SKOV A/S. Det er luftrenser hvor først har et syretrin som reducerer ammoniakemissionen med 96 % efterfulgt af et biologisk trin som reducerer lugtemissionen. Denne luftrenser kan anvendes i forbindelse med gulvudsugning. Denne luftrenser har en højere miljøeffekt end de andre syrer luftrenser. Det er vigtigt at denne luftrenser også er tilskudsberettiget på niveau med de andre syrebaserede luftrensere.</p>	<p>Det fremgår af de obligatoriske elementer, at der skal være et luftrensningsanlæg med ét trin med syreopløsning. Standardomkostningen til denne teknologi er fastsat på baggrund af dette ét-trins rensningsanlæg. Landbrugsstyrelsen har på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at tilføje nye teknologier eller beregne standardomkostninger for nye løsninger mv.</p> <p>Landbrugsstyrelsen påpeger, at der altid er mulighed for at investere i mere end minimumskravene, som er fastsat i de obligatoriske elementer og specifikationer. Der kan ikke opnås forøget tilskud til denne udvidelse af teknologien.</p>
13.37	<p><b>Teknologi 2.15</b></p> <p>Her er tale om staldkonceptet "Intellifarm" fra Agrifarm. Dette staldkoncept er testet og godkendt under forudsætning af, at der anvendes 18 % punktudsugning. Det skal præciseres i specifikationer. Ved 18 % punktudsugning svarer det til en kapacitet på 903 m<sup>2</sup> nettoproduktionsareal.</p> <p>Der er også muligt at tilslutte Agrifarms kombi luftrenser, som både har et syretrin til ammoniakreduktion samt et basetrin til lugtreduktion svarende til en prissætning på 810.000 kr. per luftrenserenhed.</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Kapaciteten for teknologi 2.15 ændres til 903 m<sup>2</sup>.</p> <p>Det fremgår af de obligatoriske elementer, at der skal være et luftrensningsanlæg med ét trin med syreopløsning. Standardomkostningen til denne teknologi er fastsat på baggrund af dette ét-trins rensningsanlæg. Landbrugsstyrelsen har på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at tilføje nye teknologier eller beregne standardomkostninger for nye løsninger mv.</p> <p>Landbrugsstyrelsen påpeger, at det altid er mulighed for at investere i mere end minimumskravene som er fastsat i de obligatoriske elementer og specifikationer. Der kan ikke opnås forøget tilskud til denne udvidelse af teknologien.</p>
13.38	<p><b>Eksempel med teltoverdækning, teknologi 2,16, 3,5 og 4,5</b></p> <p>Når vi i vejledning ser beregningseksempel for teknologi 4.3 på side 40 i vejledningen, så har vi stærk formodning om at der er en metodefejl</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Eksemplet i vejledningen omtaler, som det også angives, teknologi 4.3 som er selve gylletanken til en hønsestald, og ikke</p>



	<p>med hensyn til beregning af miljøeffekt for teltoverdækning.</p> <p>Første fejl: I AU-notat er for teltoverdækning beskrevet en årlig standardmiljøeffekt på 0,2 kg NH<sub>3</sub>-N/m<sup>2</sup> gylleoverflade i beholder. I bekendtgørelse står 0,2 kg NH<sub>3</sub>-N/m<sup>2</sup> gylletank, og der er beskrevet en kapacitet på 0,8 m<sup>2</sup> gylletank/m diameter. Fagligt kan vi ikke se hvordan en "kapacitet på 0,8 m<sup>2</sup> gylletank/m diameter" kan indgå i beregning af SME.</p> <p>Anden fejl: I bekendtgørelsen er generelt for teltoverdækning beskrevet at det er "udvendige mål", hvilket fagligt er forkert, som følge af at der ved beregning af gyllens overfladeareal, så er det med udgangspunkt i indvendigt mål af gyllebeholder.</p> <p>Fagligt er det ganske enkelt at beregne miljøeffekt af teltoverdækning:  Miljøeffekt = overfladeareal × miljøeffekt × levetid</p> <p>Korrekt beregning af miljøeffekt, under forudsætning af 30 m i diameter som indvendige mål (når man kender diameter er det enkel at beregne overfladeareal).</p> <p>Miljøeffekt: 707 m<sup>2</sup> gylleoverflade × 0,2 kg NH<sub>3</sub>-N/m<sup>2</sup> gylleoverflade × 20 år = 2.828 NH<sub>3</sub>-N</p> <p>Investeringsomkostning: 22.500 kr. + 4.500 kr. × 30 m i diameter (indvendige mål) = 157.500 kr. OE = 17.956</p>	<p>teltoverdækning af gyllebeholderen. Der er dog fejl i eksemplet, som rettes.</p> <p>Landbrugsstyrelsen anerkender, at det havde været mere præcis at angive årligt SME i kg NH<sub>3</sub>-N/ m<sup>2</sup> gylleoverflade i beholderen, som det er gjort i DCA-rapporten. Vi vælger at beholde formuleringen i teknologilisten, idet det ikke udgør en praktisk eller forståelsesmæssigt forskel.</p> <p>Kapacitetsberegningen er en rent matematisk omregning, for at kunne fastsætte den samlede effekt, når ansøger kun oplyser m diameter gylletank.</p> <p>Det er valgt at arbejde med udvendige mål af gyllebeholder med hensyn til mulighed for opmåling, velvidende, at ammoniakemissionen kun finder sted fra gylleoverfladen.</p> <p>Der er således en række forenklinger i denne teknologi, som gør at beregning af både effekt og omkostningseffektivitet foretages på den anden vis end den foreslåede.</p>
13-39	<p><b>Gylleforsuring slagtegrise, teknologi 2,17</b></p> <p>Et gylleforsuringsanlæg har en kapacitet på mindst 6.500 m<sup>2</sup> nettoproduktionsareal, og ikke som de beskrevne 1.940 m<sup>2</sup>. Dette vil dels medføre en betydelig fejl i beregning af OE, og der er risiko for at ansøger misforstår hvad hvor mange enheder der skal ansøges. Hvis der</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Kapaciteten er et udtryk for hvor stort et areal, en given teknologi antages at dække. Kapaciteten er enten baseret på den gennemsnitlige størrelse af bedriftstypen, data fra leverandører af teknologierne, eller på historisk data omkring hvilke</p>

	bygges en stald på 6.500 m <sup>2</sup> , skal han så ansøge tre enheder af godt 2,8 mio. kr.?	arealer der tidligere er søgt om tilskud til ved de givne teknologier. Kapaciteten spiller ikke ind på antallet af teknologier, det er muligt at søge om tilskud til. For ansøgeren betyder det, at der kan søges om tilskud til det antal teknologier, der er behov for (f.eks. det antal der fremgår af en miljøgodkendelse), fremfor det antal vi har beregnet.
13.40	<b>Gylleforsuring slagtegrise, teknologi 2,17</b>  Det skal tilsvarende være muligt at søge om tilskud til installering af gylleforsuring i et soanlæg.	Se nr. 7.1
13.41	<b>Teknologi 3.1 og 3.2:</b>  Der er angivet 46 m <sup>2</sup> PA ved mælkemålere, hvilket svarer til 1 måler pr 5,75 ko ved 8 m <sup>2</sup> pr. ko. Størrelse på malkestald kan variere, men ved f.eks. 300 køer vil 2x16 eller 2x24 malkepladser normalt. Det svarer til 9,38 eller 6,25 køer pr måler. Det vil betyde hhv. 75 eller 50 m <sup>2</sup> PA i stedet. Er der tale om en karrusel vil tallet ligeledes variere, hvor 300 køer kan malkes i 50 pladser karrusel. Det giver 48 m <sup>2</sup> PA.	<b>Ingen anledning til ændringer</b>  Kapaciteten er et udtryk for hvor stort et areal, en given teknologi antages at dække. Kapaciteten er enten baseret på den gennemsnitlige størrelse af bedriftstypen, data fra leverandører af teknologierne, eller på historisk data omkring hvilke arealer der tidligere er søgt om tilskud til ved de givne teknologier. Kapaciteten spiller ikke ind på antallet af teknologier, det er muligt at søge om tilskud til. For ansøgeren betyder det, at der kan søges om tilskud til det antal teknologier, der er behov for.
13.42	<b>Teknologi 3.3:</b>  Der er beregnet 235 m <sup>2</sup> PA pr. løsning. Dvs. 1 løsning skal servicere 29 køer. Da løsningen giver mulighed for at vælge mellem flere opsætninger, vil det være forskelligt antal køer pr plads om der etableres foderkrybbe ved malkepladserne eller om der indsættes kraftfoderautomater. I DCA rapport er angivet 25 køer, hvilket dermed angiver 200 m <sup>2</sup> PA. Jf. ovenstående under teknologi 3.1 og 3.2 vil en foderkrybbe i malkestalden kunne beregnes ligeledes.	<b>Ingen anledning til ændringer</b>  Kapaciteten er et udtryk for hvor stort et areal, en given teknologi antages at dække. Kapaciteten er enten baseret på den gennemsnitlige størrelse af bedriftstypen, data fra leverandører af teknologierne, eller på historisk data omkring hvilke arealer der tidligere er søgt om tilskud til ved de givne teknologier. Kapaciteten spiller ikke ind på antallet af teknologier, det er muligt at søge om tilskud til. For ansøgeren betyder det, at der kan søges om tilskud til det antal teknologier, der er behov for.

13.43	<b>Teknologi 3.4:</b> Der er beregnet 18 m <sup>2</sup> PA til brunstovervågning. I DCA rapport er beskrevet at der regnes med 8 m <sup>2</sup> PA pr dyr. Det betyder, at der er beregnet 1 rem pr 2,25 ko? Hvordan er denne beregning fremkommet? Enten købes til køer i brunst – herunder til løbekvier eller til alle i besætningen – specielt, når der er tale om kombineret brunst og drøvtygning. Forslag vil være at kapacitet ændres til 8 m <sup>2</sup> PA. Altså 1 rem pr dyr.	<b>Imødekommes ikke</b> Kapacitet er fastsat, så den er i overensstemmelse med kapaciteten som Landbrugsstyrelsen har anvendt på tidligere ordninger. På baggrund af, at kapaciteten for 1 rem er 25 m <sup>2</sup> bruttoareal, og netto produktions arealet udgør 70 % af bruttoareal, er kapaciteten beregnet til 18 m <sup>2</sup> netto produktionsareal ( $25 \cdot 0,7 = 18$ )
13.44	<b>Teknologi 3.5:</b> For gylletanke og overdækning er niveauet i underkanten, når vi taler kvæganlæg. Det kan virke fornuftigt til mindre tanke, men ikke f.eks. 5000 m <sup>3</sup> . Se endvidere tekst under overdækning pkt. 2.16.	<b>Ingen anledning til ændringer</b> Det er muligt at søge tilskud om en teltoverdækning til en gyllebeholder med et bestemt antal meter i diameter. Det er ansøgeren, som skal oplyse, hvor mange m diameter gylletanke har, som skal have teltoverdækningen.
13.45	<b>Teknologi 3.6</b> Der er beregnet 2.125 m <sup>2</sup> PA pr. løsning til automatisk udfodring. Det giver 265 køer pr enhed. Angivelsen er ikke mulig at genfinde tal i DCA rapport. Angivelsen virker undervurderet i forhold til, hvad enhederne kan betjene. Det bør som minimum være beregnet til 300 køer – hvilket er 2.400 m <sup>2</sup> PA.	<b>Imødekommes ikke</b> Kapacitet er fastsat på baggrund af data om gennemsnit bedriftstørrelse.
13.46	<b>Teknologi 3.7</b> Der er beregnet 2.125 m <sup>2</sup> PA pr. løsning til forsuring. Det giver 265 køer pr enhed. Angivelsen er ikke mulig at genfinde tal i DCA rapport. Angivelsen er meget undervurderet i forhold til, hvad enheden kan betjene. Det bør som minimum være beregnet til 400 køer – hvilket er 3.200 m <sup>2</sup> PA.  Afspejler den årlige standardmiljøeffekt (SME) på 0,59 kg NH <sub>3</sub> -N/m <sup>2</sup> nettoproduktionsareal seneste måleresultater?	<b>Imødekommes ikke</b> Kapacitet er fastsat på baggrund af data om gennemsnit bedriftstørrelse.
13.47	<b>Teknologi 3.8:</b> Det bemærkes at Miljøstyrelsen ikke har teknologi 3.8. med på deres miljøteknologiliste, så investeringen bliver miljømæssigt godskrevet i en miljø sag. Vi vil opfordre til at den kommer med på Miljøstyrelsens liste.	<b>Imødekommes ikke</b> Der er ikke direkte afhængighed mellem teknologilisten i Landbrugsstyrelsen tilskudsordninger og Miljøstyrelsen teknologiliste med godkendte teknologier. Det er Miljøstyrelsen, som afgør, hvilke

	<p>I DCA rapport er ikke nævnt gummimåtter, men blot at ændringerne skal leve op til beskrivelsen/funktion for et fast drænet gulv med dræn, afløb og skraber. Dvs. der bør åbnes for at vi kan få en overstøbning af spalter med som tilskudsberettiget.</p> <p>For teknologi gummimåtter er der sat en levetid på 25 år. Det vil ikke være tilfældet. Der vil være tale om 10 år. De 25 år vil være korrekt, hvis der åbnes op for at der etableres et gulv af beton – altså valgfrihed, men at funktionen skal leve op til et fast drænet gulv.</p> <p>For gummigulve er der fra firma, som sælger disse oplyst en højere pris, som er tæt på 1000 kr./m2 inkl. montage. De 700 kr./m2 der er angivet, vil passe med betonudstøbning samt arbejde hermed. Igen bør der være valgfrihed i forhold til ombygning af gulv.</p> <p>Under specifikationer er nævnt at måtterne skal eftermonteres på eksisterende spaltegulv uden hældning. Det bør ligeledes være en mulighed at eftermontere på fast gulv uden hældning, som netop også er den type gulv, som gulvet er udviklet til.</p> <p>Måtterne skal placeres i koens gangarealer MEN kan som tillæg også placeres på ædepladsen. Koens gangareal er også ædepladsen. Ædepladsen er blot defineret som gangarealet tættest ved foderbordet. Der bør derfor ikke være tale om et tillæg men en formulering ”Måtterne skal placeres på koens gangarealer og kan placeres i drivgange”</p>	<p>teknologier skal være på deres teknologiliste, og det har Landbrugsstyrelsen ikke indflydelse på.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har vurderet, at gummimåtter var mest relevante at medtage på teknologilisten. Landbrugsstyrelsen vil se på, om teknologien kan udvides til at omfatte andre løsninger i fremtidige tilskudsordninger.</p>
13.48	<p><b>4.3 og 4.4</b></p> <p>Gylletanke til fjerkræ Under specifikationer til teknologien står at ”teknologien skal anvendes i tilknytning til...” Hvordan skal ”i tilknytning til...” forstås? Er det inden for en maksimal afstand af staldene? Indenfor samme matrikel eller samme ejendom?</p> <p>Det er ikke ualmindeligt, at fjerkræproducenter ønsker en gylletank placeret enten fritliggende</p>	<p>Se 5.1 og 5.2</p>

	<p>eller på en anden ejendom end der, hvor dyrene er. Dette ønske bunder i frygten for at få salmonella på bedriften, hvorfor man så vidt muligt forsøger at undgå at få urene transporter ind i nærheden af produktionsbygningerne. Lastbiler, der kører med afgasset biomasse fra biogasanlæg, vil ofte også køre til andre ejendomme, og udgør derfor en risiko.</p> <p>Hvordan forklares, at SME er større ved at etablere en gylletank til opbevaring af gødning fra hønniker end fra høns?</p> <p>Der ønskes også mulighed for tilskud til opbevaring af gødning – særligt afgasset biomasse – fra anden fjerkrægødning end fra høns og hønniker i etagesystem med gødningsbånd. Gødning fra slagtekyllinger, eller høns og hønniker i andre staldsystemer end etagesystem med gødningsbånd bliver også afsat til biogas, hvorfor disse producenter har behov for opbevaringskapacitet til den afgassede biomasse, som de får retur fra biogasanlægget.</p>	
13.49	<p><b>2.16, 3.5 og 4.5</b></p> <p>Overdækning af gylletanke Er der krav i forhold til placering af gylletanken hvortil der søges om tilskud til overdækning? Må det være en lejet gylletank på anden ejendom end den hvor dyrene går?</p>	Se 5.3
13.50	<p><b>4.1 Gødningsbånd – hønsestalde</b></p> <p>Som obligatorisk element til teknologien står bl.a. "Tværgødningsbånd eller snegl til transport af gødning ud af stalden til et eksisterende eksternt lager". Dette giver anledning til en række spørgsmål:</p> <p><i>Eksisterende lager.</i></p> <p>Betyder det, at gødningslageret skal være etableret før der må investeres i inventar med gødningsbånd til hønsestalden? Eller menes der blot, at gødningen skal overføres til oplagring i et eksternt lager? Må "eksisterende eksternt lager" være en gødningscontainer, hvorfra gødningen afsættes til fx biogas? Miljøeffekten ved gødningsbåndet opstår ved at gødningen transporteres ud af stalden løbende i stedet for at ligge i stalden frem til hønsestalden sættes ud. Det</p>	Se 5.4-5.6 og 5.9

<p>væsentlige må derfor være at gødningen kommer ud af stalden og ikke hvilket lager, den kommer ud til. I nyere staldbyggerier, hvor der er ønske om gødningsopbevaring i gylletank, ses det, at der etableres gyllekanal med bagskyl i stedet for et tværgående gødningsbånd eller snegl til at få gødningen fra gødningsbåndene flyttet ud af stalden og hen til opbevaringslageret.</p> <p>Som det obligatoriske element er formuleret, vil etageanlægget ikke være tilskudsberettiget, hvis der vælges en gyllekanal i stedet for tværgødningsbånd eller snegl for at få gødningen fra gødningsbåndene ud af stalden. Det væsentlige må igen være at gødningen kommer ud af stalden og ikke hvilken teknologi, der anvendes.</p> <p>Til teknologien er der desuden krav om <i>skraber på gulvet under etagesystemet</i>. Mange producenter vælger skraberen på gulvet for nemmere at kunne holde en god strøelse under inventaret. Skraberen har ikke nogen godkendt dokumenteret miljøeffekt. Gødningsbåndet fungerer fuldt ud uafhængigt af, hvorvidt der er skraber på gulvet under etagesystemet eller ej. Skraber under etageanlægget bør i stedet være et tilvalg og ikke et krav.</p> <p>I forhold til specifikationerne kræves, at gødningsbåndene skal tømmes tre gange om ugen. Og at dette skal dokumenteres fx via logbog. Hvordan og hvornår skal dette kontrolleres/dokumenteres?</p> <p>I specifikationerne står desuden, at systemet automatisk skal fjerne gødning fra etagesystemet. Hvad menes der præcist med automatisk? Er det automatisk fjernelse af gødning, når man manuelt starter motoren, der trækker gødningsbåndet så gødningen tømmes af?</p> <p>Prissætningen på teknologien er ikke entydig. Standartomkostningen er sat til 715.000 kr. /gødningsbånd + 190 kr. /m<sup>2</sup> nettoproduktionsareal. Det er her uklart hvad</p>	
--	--

	<p>standardomkostningen er til en stald indrettet på traditionel vis med 4 rækker inventar.</p> <p>Til eksempel: Stald til høner med et netto-produktionsareal på 2.500 m<sup>2</sup>. Stalden er indrettet med 4 rækker inventar fra teknologiproducenten Landmeco. I hver række inventar er der 3 gødningsbånd. Dvs i den samlede stald er det 12 gødningsbånd og et nettoproduktionsareal på 2.500 m<sup>2</sup>. Det giver en standartomkostning på 715.000 kr / gødningsbånd * 12 gødningsbånd + 190 kr/ m<sup>2</sup> * 2.500 m<sup>2</sup> = 9.055.000 kr. Vælger samme producent i stedet inventar fra teknologiproducenten Hellmann er der kun 2 gødningsbånd i hver række inventar. Der er stadig 4 rækker inventar i stalden – så i alt 8 gødningsbånd. Beregningen af standartomkostningen bliver derved 715.000 kr / gødningsbånd * 8 gødningsbånd + 190 kr/ m<sup>2</sup> * 2.500 m<sup>2</sup> = 6.195.000 kr. Det vil dermed betyde en forskel på 2,8 millioner kr. i tilskudsgrundlag, hvis der vælges den ene frem for den anden leverandør. En måde at sikre at den ene leverandør ikke favoriseres frem for den anden kunne være at ”startomkostningen” ikke hæftes op på antallet af gødningsbånd, men på antallet af rækker inventar.</p> <p>Bruges denne betragtning ville tilskudsgrundlaget i det viste eksempel blive 3.335.000 kr. til etagesystemet med gødningsbånd – uanset hvilken leverandør der vælges til inventaret.</p>	
13.51	<p><b>4.2.Gødningsbånd opdrætsstalde:</b></p> <p>Problematikkerne er de samme som for 4.1 men dertil kommer spørgsmål i forbindelse med specifikationen af at gødningsbåndene skal tømmes 3 gange ugentligt. Ved hønniker vil der i starten af produktionen kun blive afsat meget små mængder gødning i stalden, da kyllingerne der sættes ind, er meget små. Hvert dyr vejer ca. 40 gram når de kommer i stalden. Et så lille dyr afsætter meget små gødningsmængder. Energiforbruget ved at tømme gødningsbåndene 3 gange om ugen i starten af rotationen vil være meget stort i forhold til den mængde gødning, der fjernes fra stalden. Hvor stammer kravet om</p>	Se 5.10

	3 ugentlige tømninger fra? Og er der noget sted dokumenteret en miljøeffekt ved tre ugentlige tømninger, mens dyrene er små?	
13.52	<p><b>5.1 og 5.2 Lavenergiventilation</b></p> <p>Det er under specifikationer stillet som krav, at ventilationen skal erstatte eksisterende anlæg. Dette udelukker tilskud til ventilationsanlæg i eksisterende bygninger/stalde, der ombygges fra en anden anvendelse (fx kvægstalde) og til fjerkræstald. Hvad er begrundelsen for dette?</p> <p>Producenter, der ønsker at etablere nye staldbygninger, enten for at udvide produktionen eller til erstatning for gamle eller udtjente staldbygninger, er også udelukket fra tilskud til nyt ventilationsanlæg. Er dette bevidst?</p>	Se 5.11
13.53	<p><b>5.3 og 5.4 LED- lys:</b></p> <p>Under specifikationer fremgår at tilsagnshaver skal dokumentere at armaturerne er egnede til fjerkræstalde. Hvordan skal dette dokumenteres? Det fremgår af høringen, at der ikke kan søges tilskud til LED-lys på fjerkræbedrifter med mere end 40.000 dyr.</p> <p>Når der læses i vejledningen til ordningen, fremgår det, at dette skyldes, at lavenergibelysning er et krav i forhold til BAT på IE-brug.</p> <p>Der er stor forskel på hvorvidt man taler om brug eller bedrift. Et brug er én ejendom mens en bedrift er al den virksomhed/produktion, der finder sted under samme CVR nr. Hvorvidt der er tale om et IE-brug vurderes på ejendomsniveau – ikke på bedriftsniveau. En fjerkræbedrift kan omfatte produktion på flere ejendomme og kan bestå af både IEbrug og ikke-IE-brug på en gang.</p> <p>Formuleringen med ”fjerkræbedrifter” giver derfor usikkerhed for, om der kan søges om tilskud til LED-lys på en ejendom med fjerkræ, hvor der er plads til mindre end 40.000 dyr, hvis der på andre ejendomme under samme bedrift også er fjerkræ, og der samlet set er plads til mere end 40.000 stykker fjerkræ.</p>	Se 5.12 og 5.13



13.54	<p><b>5.5. Opvarmning fjerkræstalde</b></p> <p>Under specifikationer fremgår at udstyr skal være tilkoblet til eksisterende varmtvandsanlæg. Formuleringen giver anledning til usikkerhed. Betyder det at der kun kan søges tilskud til teknologien i eksisterende stalde? Eller skal det blot betyde at varmerør og regulerbar cirkulationspumpe skal være tilsluttet et varmtvandsanlæg, så der kan komme varmt vand ud i rørene, så de rent faktisk kan varme stalden op? Altså at udstyret skal være tilsluttet og funktionsdygtigt?</p>	Se 5.14
13.55	<p><b>6.7: Lugerobot til ukrudtsbekæmpelse + 8.4: Lugerobot til ukrudtsbekæmpelse</b></p> <p>Under indsatsområdet planteavl (6.7) står der "traktormonteret lugerobot", mens der under grøntsager (8.4) står "selvkørende eller traktormonteret lugerobot. Sidstnævnte benævnelse svarer til den tekst, der er indeholdt i den teknologiliste, der er sendt ud i fm. høringen af økologisk investeringsstøtte). Landbrug &amp; Fødevarer ser gerne at den udvidede tekst også kommer til at dække teknologi 6.7.</p> <p>6.7: Lugerobot til ukrudtsbekæmpelse - <i>Traktormonteret lugerobot</i> med påmonterede kamera(er) eller GPS - Ukrudtsbekæmpende elementer - Software til behandling af den visionsbaserede eller GPS-baserede information 330.000 kr./lugerobot + 66.000 kr./række 0,83 8 323 ha/lugerobot Specifikationer: Teknologien skal anvendes på én af følgende afgrødekoder: 5, 149-152, 154-156, 160-162, 216, 280-283. Lugerobotten skal være med påmonterede redskaber for fjernelse af ukrudt i og mellem rækkerne. Lugerobotten skal være udstyret med kamera(er), der kan genkende afgrødeplanter, eller GPS, der ved, hvor afgrødeplanterne er sået. Der skal vælges antallet af afgrøderækker, som teknologien skal betjene. Lugerobotten skal kunne betjene mindst 3 afgrøderækker. Udstyr til mekanisk ukrudtsbekæmpelse kan være kan være fingerhjul, skrabepinde, strigletænder eller lignende. Tilskud til</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Ved beregning af standardomkostningerne for teknologi 6.7 og 8.4 er der taget udgangspunkt i forskellige modeller lugeroboter, og derfor er der forskel i startpris og pris pr. række. Landbrugsstyrelsen kan derfor ikke tilføje selvkørende til beskrivelse af de obligatoriske elementer uden at tage stilling til de øvrige elementer i teknologien. Udover standardomkostningen vil Landbrugsstyrelsen også på ny skulle tage stilling til kapaciteten af lugerobotten under teknologi 6.7, idet en selvkørende lugerobot langt fra kan dække 323 ha afgrøder.</p>

	<p>denne teknologi gives kun til konventionelle produktioner.</p> <p>8.4: Lugerobot til ukrudtsbekæmpelse - <i>Selvkørende eller traktormonteret lugerobot</i> med påmonterede kamera(er) eller GPS - Ukrudts[1]bekæmpende elementer Software til behandling af den visionsbaserede eller gps-baserede information 340.000 kr./lugerobot + 63.000 kr./række 2,37 10 53,5 ha/lugerobot Specifikationer Teknologien skal anvendes på én af følgende afgrødekoder: 400-413, 415-418, 420-424, 429-432, 434, 450, 489, 493-495, 497, 501-509, 512, 513, 547, 548, 551-553. Lugerobotten skal være med påmonterede redskaber for fjernelse af ukrudt i og mellem rækkerne. Lugerobotten skal være udstyret med kamera(er), der kan genkende afgrødeplante,r eller GPS, der ved, hvor afgrødeplanterne er sået. Der skal vælges antallet af afgrøderækker, som teknologien skal betjene. Lugerobotten skal kunne betjene mindst 3 afgrøderækker samtidig. Udstyr til mekanisk ukrudtsbekæmpelse kan være kan være fingerhjul, skrabepinde, strigletænder eller lignende. Tilskud til denne teknologi gives kun til konventionelle produktioner</p>	
13.56	<p><b>Vejledning</b></p> <p>Der er generelt brug for en grundig korrekturlæsning af udkastet til vejledning. Der er mange stavfejl og upræcise formuleringer.</p>	<b>Imødekommes</b>
13.57	<p><b>Vejledning afsnit 3.7 Særligt om teknologierne</b></p> <p>Hvis der ikke ændres på definitioner i bekendtgørelsen bør det fremgå udtrykkeligt af selve tilsagnet, at teknologien skal være installeret eller monteret.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Det fremgår af bekendtgørelsens § 17, stk. 2, at et projekt først anses for gennemført, når den indkøbte teknologi er klar til brug. Dette er uddybet i vejledningens afsnit 3.7.</p>
13.58	<p><b>Vejledning 3.12</b></p> <p>”Du skal være opmærksom på, at du ikke kan få tilskud til teknologier som skal installeres i en slagtesvinestald som opføres med tilskud under den tidligere ordning Modernisering af slagtesvinestalde 2020, før projektet fra denne tidligere ordning er afsluttet. Det gælder for teknologier, som var obligatoriske at etablere i</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Vejledningens tekst tilpasses, så det fremgår tidligere, hvilke regler der gælder og stavfejlene rettes.</p>

	<p>projektet fra denne tidligere ordning. Du kan søge om tilsagn om tilskud til teknologier, som ikke har været en del af dit tilsagn under den tidligere ordning.”</p> <p>Der skal henvises til § 11, stk. 7, i bekendtgørelse nr 551 af 28/04/2020. Stavefejl: ”indstalleres” skal erstattes med ”installeres”. Bør det ikke præciseres, hvad der menes med afsluttet i den sammenhæng? Skal stalden blot være opført, eller skal der være sket afsyning og udbetaling, før det er afsluttet? Det er formentlig indsendelse af slutudbetaling, jf. formuleringen af afsnit 5.6 i vejledningen Afsnit 3.23 og 3.30 skal også opdateres på det punkt.</p>	
13.59	<p><b>Vejledning 3.13</b></p> <p>”Du skal være opmærksom på, at du ikke kan få tilskud til teknologier, som skal installeres i en kvægstald, som opføres med tilskud under de tidligere ordninger Modernisering af kvægstalde 2018 og 2020, før projektet fra disse tidligere ordninger er afsluttet. Det gælder for teknologier, som var obligatoriske at etablere i projektet fra disse tidligere ordning. Du kan søge om tilsagn om tilskud til teknologier, som ikke har været en del af dit tilsagn under de tidligere ordninger”</p> <p>Her skal også henvises til § 11, stk. 6 i bkg nr 645 af 30/05/2018 og § 11, stk. 7 i bkg nr 1179 af 27/07/2020. Samme kommentar som foroven ift. ”afsluttet”. Afsnit 3.23 og 3.30 skal også opdateres på det punkt.</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Jf. 13.58</p>
13.60	<p><b>Vejledning 3.15. omtale af BREF-konklusioner</b></p> <p>Er der andre teknologier end LED-belysning, som de af IE-direktivet omfattede husdyrbrug er forpligtet til at anvende, og som man kan få tilskud til under denne ordning?</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Det er ansøgerens ansvar at sikre, at ansøger ikke gennem anden lovgivning er forpligtet til at investere i teknologierne, som ansøger søger om tilskud til.</p>
13.61	<p><b>Vejledning 3.24.</b></p> <p>”Projektet skal være afsluttet senest den dato, der er anført i tilsagnet eller i senere godkendte ændringer”</p>	<p><b>Imødekommes</b></p>

	"eller i senere godkendte ændringer" skal udgå, da der ikke kan søges om projektændringer i dette projekt.	
13.62	<p><b>Vejledning 4.1. Ansøgningsfrist</b></p> <p>"Det er ikke muligt at indsende en ansøgning efter ansøgningsfristen."</p> <p>Det skal tilføjes "medmindre der er tale om force majeure eller usædvanlige omstændigheder.</p> <p>LBST anerkender force majeure ved frister i forhold til direkte arealstøtte (Se vejledningen om GB 2022 afsnit 2.1.6), så det bør også gælde frister i landdistriktsprogrammet</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Force majeure er omtalt i vejledningens kapitel 9 og kan også anvendes i projektstøtteordninger.</p> <p>Landbrugsstyrelsen mener ikke at det skal fremhæves yderligere, da der er tale om undtagelsessituationer.</p>
13.63	<p><b>Vejledning afsnit 5.</b></p> <p>"Dit projekt skal være afsluttet inden for projektperioden, som starter den dag, du sender din ansøgning, og varer 1 år."</p> <p>1 år skal rettes til 2 år.</p>	<p><b>Imødekommes</b></p>
13.64	<p><b>Vejledning afsnit 6.1.</b></p> <p>Hvis den foreslåede regelændring ikke imødekommes, jf. vores høringssvar ang. overdragelser, så mangler der helt konkret eksempler på, hvornår overdragelse kan ske, og hvornår det er for sent, jf. tidligere fremsendte eksempler fra Landbrug &amp; Fødevarer til Landbrugsstyrelsen fra den 25. februar 2021.</p> <p>Det bemærkes, at det er LBSTs forpligtelse som myndighed at give eksempler på den konkrete fremgangsmåde for overdragelse af tilsagn, jf. Justitsministeriets vejledning til forvaltningsloven, afsnit 30:</p> <p><i>30. Vejledning efter § 7, stk. 1, bør sikre, at borgeren får tilstrækkelig orientering om, hvilken betydning reglerne på det pågældende område har for vedkommende, og hvordan den pågældende lettest og mest effektivt kan opfylde de eventuelle krav, der er i lovgivningen. Vejledningen bør endvidere orientere om hvilken fremgangsmåde, der skal følges af den, der henvender sig til myndigheden, og om hvilke oplysninger, som skal tilvejebringes af borgeren som led i en sags</i></p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen vil justere vejledningen med yderligere information om overdragelse af tilsagn samt angive konkrete eksempler.</p>

	<p><i>behandling. Vejledningens indhold og omfang må afpasses i forhold til borgerens forudsætninger og dennes eventuelle særlige personlige, eventuelt fysiske forhold. En myndighed bør også i fornødent omfang bistå en borger, der retter henvendelse til myndigheden, med at udfylde eventuelle ansøgningsskemaer, anmeldelser eller lignende, der vedrører myndighedens eget område.</i></p> <p>Dette princip gælder også for udarbejdelse af generelt vejledningsmateriale.</p> <p>Det fremstår ikke klart efter hverken bekendtgørelse eller vejledning, hvornår der konkret skal indsendes overdragelseserklæring – er det på selve overtagelsesdagen, på datoen for underskrift på købsaftale/dokumentet for skattefri virksomhedsomdannelse, datoen for endelig tinglysning af skøde?</p> <p>Derfor er der behov for at LBST kommer med eksempler. LBST er velkommen til at tage udgangspunkt i nedenstående eksempler:</p> <p>Eksempel 1: Skattefri virksomhedsomdannelse (gældende for både ordninger med bilagskontrol og standardomkostninger):</p> <p>En landbruger har i 2023 fået tilsagn om projekttilskud.</p> <p>Han vil gennemføre en skattefri virksomhedsomdannelsen den 30. juni 2023 med skattemæssig virkning den 1. januar 2023.</p> <p>Ud fra LBST's skriftlige tilbagemelding til L&amp;F den 18. januar 2021 og nyhed af 24. juni 2022 forstår vi det sådan, at der skal indsendes en overdragelseserklæring til jer den 30. juni 2023 med overdragelsesdatoen den 30. juni 2023. Er det korrekt?</p> <p>Eksempel 2: Skattefri virksomhedsomdannelse (gældende for både ordninger med bilagskontrol og standardomkostninger):</p> <p>En landbruger har i 2023 fået tilsagn om projekttilskud.</p>	
--	--	--

<p>Han vil gennemføre en skattefri virksomhedsomdannelsen den 30. juni 2023 med skattemæssig virkning den 1. januar 2023.</p> <p>Hans rådgiver indsender overdragelseserklæringen den 10. juli 2023 med overdragelsesdatoen 30. juni 2023.</p> <p>Er det korrekt, at I vil meddele afslag på overdragelse af tilsagn i sådan en situation?</p> <p>I bekræftende fald, hvilken dato skal rådgiveren angive som overdragelsesdato, hvis anmodning om overdragelse af tilsagn først indsendes den 10. juli 2023?</p> <p>Eksempel 3: Salg af landbrugsbedrift i forbindelse med gennemførelse af generationsskifte (gældende for både ordninger med bilagskontrol og standardomkostninger):</p> <p>Landbruger A har i 2023 fået tilsagn om projektilskud.</p> <p>Landbruger A sælger sin ejendom til sin søn (Landbruger B) i forbindelse med gennemførelse af generationsskifte.</p> <p>Overdragelsesdatoen i købsaftalen er den 1. juni 2023.</p> <p>Købsaftalen underskrives den 1. juli 2023.</p> <p>Der bliver tinglyst skøde den 1. oktober 2023.</p> <p>Hvornår skal der indsendes overdragelseserklæring til LBST vedrørende Landbrug As (faderen) overdragelse af til tilsagn til Landbruger B (ApS)?</p> <p>1) Den 1. juni 2023, som er overtagelsesdatoen i købsaftalen?</p> <p>2) Den 1. juli 2023 efter underskriftdatoen på købsaftalen?</p> <p>3) Den 1. oktober 2023, hvor skødet tinglyses?</p> <p>Hvilken dato skal der angives som overdragelsesdato i anmodning om overdragelse, så overdragelsen kan godkendes uden problemer?</p>	
---	--

	<p>Eksempel 4: Salg af landbrugsbedrift – betinget handel (gældende for både ordninger med bilagskontrol og standardomkostninger):</p> <p>Landbruger A har i 2023 fået tilsagn om projekttilskud.</p> <p>Landbruger A sælger sin ejendom til landbruger B i 2023.</p> <p>Overdragelsesdatoen i købsaftalen er den 1. juni 2023.</p> <p>Købsaftalen underskrives den 1. juli 2023.</p> <p>Handlen er på underskrifttidspunktet af et eller flere forbehold – f.eks. købesummens betaling og finansieringsgodkendelse.</p> <p>Handlen bliver endelig den 1. august 2023.</p> <p>Der bliver tinglyst skøde den 1. oktober 2023.</p> <p>Hvornår skal der indsendes overdragelseserklæring til LBST vedrørende Landbrug As overdragelse af tilsagn til Landbruger B?</p> <p>1) Den 1. juni 2023, som er overtagelsesdatoen i købsaftalen?</p> <p>2) Den 1. juli 2023 efter underskriftdatoen på købsaftalen?</p> <p>3) Den 1. august 2023, hvor ejendomshandlen bliver endelig?</p> <p>4) Den 1. oktober 2021, hvor skødet tinglyses?</p> <p>Hvilken dato skal der angives som overdragelsesdato i anmodning om overdragelse, så overdragelsen kan godkendes uden problemer?</p> <p>Endelig mangler der information om i dette afsnit, at der også skal ske overdragelse i opretholdelsesperioden.</p>	
13.65	<p><b>Vejledning afsnit 7 og 8.4.1.</b></p> <p>”Du skal holde regnskabsbilag, herunder fakturaer som hører til projektet, tilgængelige i 5,5 år efter, du har fået udbetalt dit tilskud.”</p> <p>Det bør præciseres, at det også er en god ide at gemme selve betalingsdokumentation for betaling af faktura, jf. formuleringen af afsnit</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Betalingsdokumentationen er en del af regnskabsbilag, og derfor tilføjes dette til sætningen.</p>

	7.4.5. i vejledningen, hvor betalingsdokumentation er nævnt.	
13.66	<p><b>Vejledning 7.3. Vi afsyner dit projekt inden udbetaling</b></p> <p>”Hvis der er tale om en teknologi, som er installeret eller indbygget på en sådan måde, at det ikke fysisk er muligt at se, at teknologien er installeret, skal du på en anden måde kunne dokumentere, at teknologien er installeret.”</p> <p>Stavefejl ”installeret” skal erstattes af ”installeres”, og ”dokumentere” skal erstattes af ”dokumentere”.</p>	<p><b>Imødekommes</b></p> <p>Stavefejlene rettes i vejledningen.</p>
13.67	<p><b>I vejledningens afsnit 7.3:</b></p> <p>”På afsyningen kontrollerer vi: - At skiltekravene er overholdt.”</p> <p>Krav til skiltning gælder kun i projektperioden, og der skal indsendes dokumentation herfor sammen med udbetalingsanmodningen, så det er vel unødvendigt at kontrollere ved afsyning, jf. også kommentaren til L&amp;F høring til ØI 2021.</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen mener, at der er grundlag for kontrol af skiltekravet, selvom dokumentationen sendes sammen med anmodning om udbetaling.</p>
13.68	<p><b>Vejledning afsnit 7.4.2:</b></p> <p>”Der er således uden betydning, om de indsender din anmodning om udbetaling og der sker afsyning af dit projekt inden projektperioden er udløbet”</p> <p>Stavefejl ”de” skal vel erstattes af ”du”?</p>	<p><b>Imødekommes.</b></p> <p>Sætningen findes ikke længere i vejledningen.</p>
13.69	<p><b>Vejledning 7.9.2. Øvrige nedsættelser og AOVG</b></p> <p>”Der kan også være andre hensyn, som vi tager i betragtning, idet der er tale om en konkret individuel vurdering i den enkelte sag.”</p> <p>Der bør konkretiseres, hvilke former for hensyn der kan tillægges betydning ved vurderingen.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Da det netop er en konkret individuel vurdering, har Landbrugsstyrelsen ikke mulighed for at konkretisere hvilke forhold i de enkelte sager, der spiller ind i vurderingen af alvor, omfang, varighed og gentagelse. I vejledningen er det beskrevet, hvilke hensyn Landbrugsstyrelsen tager udgangspunkt i ved AOVG-vurderingen, som er grundlæggende i alle sager. Derudover kommer de særlige forhold, som gælder i den konkrete sag, som inddrages i den samlede vurdering.</p>



13.70	<p><b>Vejledning 7.9.2. Øvrige nedsættelser og AOVG</b></p> <p>”Gentagelse (hyppighed): Om en overtrædelse er en gentagelse afhænger af, om der er fastslået en lignende overtrædelse hos tilsagnshaver i løbet af hele programperioden 2014-2020 eller for en lignende foranstaltning i ELFUL-programperioden 2007-2013. Hvis der konstateres gentagelse, betyder det at sanktionsprocenten forhøjes.”</p> <p>L&amp;F vil gerne udfordre, hvor langt tid tilbage LBST kan gå for at tillægge gentagelsesvirkning.</p> <p>I C-52/14 (Pfeifer &amp; Langen GmbH &amp; Co. KG mod Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung), som vedrørte svigsforordningens forældelsesregler, udtalte EU-domstolen, at flere uregelmæssigheder kun ville gå fri for betegnelsen »vedvarende eller gentagende«, hvis den tidsmæssige periode mellem uregelmæssighederne er længere end den foreskrevne forældelsesfrist i art. 3, stk. 1, 1. afs., på 4 år.</p> <p>Vi mener derfor, at LBST maksimalt kan tillægge gentagelsesvirkning 4 år tilbage i tid.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Der er ikke tale om, at der ved en AOVG-vurdering gøres et krav gældende for tidligere overtrædelser, men at tidligere overtrædelser i programperioden tæller som en skærpende omstændighed/er et hensyn, der skal inddrages i den konkrete og skønsmæssige AOVG-vurdering. Det er derfor Landbrugsstyrelsens vurdering, at der i høringssvaret sker en sammenblanding af reglerne ift. deres anvendelsesområde. Det fremgår direkte af forordning nr. 640/2014, artikel 35, at der ved AOVG-vurdering skal ses på den indeværende og tidligere programperiode:</p> <p><i>Om en manglende opfyldelse er hyppig afhænger af, om der er fastslået lignende manglende opfyldelse tidligere i løbet af de sidste fire år eller i løbet af hele programmeringsperioden 2014-2020 i forbindelse med den samme støttemodtager og den samme foranstaltning eller type operation, eller, for så vidt angår programmeringsperioden 2007-2013, en lignende foranstaltning.</i></p>
13.71	<p><b>Vejledning 7.9.2.2.</b></p> <p>”I tilsagnet er anført, hvilke teknologier du har fået tilsagn til og hvor mange. Hvis du ikke etablerer alle teknologier eller i det antal enheder, som fremgår af dit tilsagn, vil vi nedsætte tilskudsgrundlaget”</p> <p>I eksemplet på side 64 mangler det at blive oplyst, hvad omkostningseffektiviteten skulle være for at prioriteret til tilsagn</p> <p>Stavefejl: ”etablerer” skal erstattes af ”etablere” og ”i” skal slettes.</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>Stavefejlene rettes.</p> <p>Det er ikke muligt i vejledning at oplyse, hvilken omkostningseffektivitet skal være opnået for at få tilsagn. Eksemplet på side 64 har til formål at illustrere, at der kan ske bortfald af tilsagnet, fordi omkostningseffektiviteten af de gennemførte projekt ikke svarer til omkostningseffektiviteten af det projekt, som der er givet tilsagn til.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vurderer, at det vil være misvisende at indsætte en fiktiv minimums omkostningseffektivitet i eksemplet. Minimums omkostningseffektivitet kan først</p>

		fastsættes efter alle tilsagn er meddelt. Disse vil blive offentliggjort i Tilskudsguiden på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.
13.72	<b>Vejledning 7.9.2.3</b> ”I yderste tilfælde kan nedsættelsen blive 100 procent og dit tilsagn bortfald.” Stavefejl ”bortfald” skal erstattes af bortfalder”.	<b>Imødekommes</b>
13.73	<b>Vejledning afsnit 8.2.</b> Konsekvensrettes, hvis reglerne om overdragelse af tilsagn ændres.	Se 13.64
13.74	<b>Vejledning afsnit 3.2 og 8.4.</b> Det skal fremgå tydeligt af vejledningen, at man under indsatsområde 6,7 og 8 heller ikke må opnå eller søge om autorisation som økolog, før opretholdelsesperioden er udløbet, jf. eksemplet på side 68.	<b>Imødekommes</b> Teksten i vejledningen ændres.
13.75	<b>Vejledning 9.4.2. Hvis du vil klage</b> Der skal ikke længere indsendes klage pr. e-mail, men via klageportalen, jf. LBSTs nyhed af 10. juni 2022.	<b>Imødekommes</b> Teksten i vejledning ændres tilsvarende til teksten i nyheden.
13.76	<b>Vejledning 9.4.3. Hvordan bruger vi dine personoplysninger, og hvilket retsgrundlag har vi for behandlingen af dine personoplysninger?</b> ”For at bidrage til en hurtigere og mere effektiv sagsbehandling, vil der i nogle sager forekomme automatiserede afgørelser. Det vil sige, at din ansøgning behandles automatisk i vores IT-system, uden at vores sagsbehandlere ser hele din ansøgning. IT-systemet vil på baggrund af de faktuelle oplysninger foretage en matematisk/statistisk beregning af, om betingelserne for tilskud er opfyldte. Der vil kun blive anvendt automatiserede afgørelser i sager, hvor der bliver givet fuldt medhold eller hvor IT-systemet er i stand til at foretage en strømlinet matematisk beregning af prioriteringskriterierne. Sager, som IT-systemet	<b>Imødekommes ikke</b> Der er tale om en standardformulering som er tilsvarende den tekst, som findes på vores ansøgningsskema.

	<p>ikke kan håndtere, vil blive udtaget til manuel sagsbehandling.”</p> <p>Afsnittet om automatiseret sagsbehandling hører ikke til i afsnittet om personoplysninger Det bør gøres til et delafsnit af afsnit 2 ”Om ordningen”.</p>	
13.77	<p><b>Vejledning side 20 første linje i blå boks står følgende ”Soens vendeafstand er det areal”</b></p> <p>Bemærkning: En afstand er ikke et areal: Hele første tekstafsnit foreslås omformuleret til: ”Soens vendeafstand måles i et højdeinterval fra 60-90 cm over gulvet, hvor en oprejst so uhindret kan vende sig rundt i stien.”</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>”areal” er erstattet af ”afstand”.</p>
13.78	<p><b>Vejledning side 20, første afsnit efter blå boks foreslås tekst indsat som vist her (gult markeret tekst)</b></p> <p>”Du skal derfor være opmærksom på at indrette din sti, således at disse krav til hver en tid overholdes, når soen er løs og at inventar eller andet ikke begrænser soens mulighed for at vende sig bortset fra eventuel boksperiode hvor beskyttelsesbøjler er tilladt fra faring og op til fire dage efter faring. Stien må være indrettet med farebøjler eller lignende.”</p>	<p><b>Imødekommes delvist</b></p> <p>”i perioden hvor hun er løs” og ”som må benyttes fra 1 dag før faring og frem til fire dage efter faring” er tilføjet.</p>
13.79	<p><b>Vejledning side 20 afsnit 3.12, første afsnit samt side 21 afsnit 3.13, anden afsnit</b></p> <p>I de to afsnit beskrives at der kan søges om tilskud til teltoverdækning af gyllebeholdere samt at diametermåling er fra den ene udvendige side til den anden udvendige side, hvilket er fagligt forkert, idet at når der skal beregnes et overfladeareal af gyllen, så er det med udgangspunkt i indvendigt mål af gyllebeholder. Når man kender diameter af en cirkel, så er det enkel at beregne overfladeareal, og den samlede miljøeffekt regnes på følgende måde:</p> <p>Miljøeffekt af teltoverdækning = overfladeareal × miljøeffekt/m<sup>2</sup> gylleoverflade × levetid</p>	<p>Se 13.38</p>

13.80	<p><b>Vejledning side 32, afsnit under blå boks ”Prioriteringstrin 1” foreslås følgende tekst indsat (gult markeret tekst)</b></p> <p>I ansøgningen angiver du stiens <b>indvendige</b> bredde og <b>indvendige</b> dybde, og derudfra beregnes stiens areal og projektets samlede pointscore, som er 1. trin i prioriteringen af ansøgninger. Projekter med højest pointscore bliver prioriteret først. Du kan se pointscorerne i tabel 4.1. I ansøgningsskemaet angives antallet af farestier i projektet samt stiernes <b>indvendige</b> dybde og <b>indvendige</b> bredde, hvorudfra det samlede stiareal udregnes. Der gives ikke tilskud til stier på under 6 m<sup>2</sup>, og der kan ikke opnås tilskud til stier større end 7,2 m<sup>2</sup>. Det er dog tilladt at etablere stier større end det areal, der er søgt om tilskud til. Derudover skal soen have en vendeafstand på minimum 153 cm, hvilket betyder at ingen af stiens sider må være under denne længde. Vendeafstanden måles i en højde af 60-90 cm over stigulvet. Projektets tilsagnsgrundlag beregnes på baggrund af den fastsatte standardomkostning pr. m<sup>2</sup> stiareal som angivet i bilag 1 til bekendtgørelsen. <b>Indvendige</b> dybde og <b>indvendige</b> bredde angives ud fra minimumsmål for intervaller, som er beskrevet nærmere nedenfor.</p>	<p><b>Imødekommes</b></p>
13.81	<p><b>Vejledning side 35 afsnit 4.2.3 første afsnit</b></p> <p>I første afsnit beskrives ”Kapacitet” som, at der anvendes en fast kapacitet for alle teknologier. Endvidere at ved beregning af omkostningseffektiviteten med en fast kapacitet, så er omkostningseffektiviteten den samme for alle ansøgere, uanset hvor mange m<sup>2</sup> nettoareal der er i stalden, hvor mange m<sup>2</sup> der er i væksthuset eller hvor mange ha afgrøder der er på bedriften.</p> <p>Denne antagelse vil for flere af teknologierne medføre en faglig forkert beregning af OE.</p> <p>I udkast til bekendtgørelse antages at et modul ”biologisk luftrenser” har en fast kapacitet på 1.940 m<sup>2</sup> nettoproduktionsareal uafhængig af dyretype. Som vist i tabel 1, så er der i den faglige virkelige verden meget stor forskel i</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Kapaciteten er et udtryk for hvor stort et areal, en given teknologi antages at dække. Kapaciteten er enten baseret på den gennemsnitlige størrelse af bedriftstypen, data fra leverandører af teknologierne, eller på historisk data omkring hvilke arealer der tidligere er søgt om tilskud til ved de givne teknologier. Kapaciteten bliver brugt til at beregne projektets omkostningseffektivitet og spiller derved ind på prioriteringen af ansøgninger. Kapaciteten spiller ikke ind på antallet af teknologier, det er muligt at søge om tilskud til. For ansøgeren betyder det, at der kan søges om tilskud til det antal teknologier, der er behov for (f.eks. det antal der fremgår af en miljøgodkendelse), fremfor det antal vi har beregnet.</p>

	<p>staldkapacitet udtrykt som m2 nettoproduktionsareal, afhængig af hvilken dyretype der går i stalden. Årsag til den store forskel skyldes forskellige krav til luftskifte per dyr samt forskellige arealkrav per dyr afhængig af om det er stalde til slagtegrise, smågrise, drægtige- eller diegivende søer.</p> <p>Når der ikke er sammenhæng mellem den beskrevne kapacitet og et korrekt fagligt grundlag, så er der stor risiko for et forkert ansøgningsgrundlag, hvor ansøger vil få tilsagn om et for lille eller for højt tilskudssagn. I bilag 1 uddybes en lang række andre cases hvor der er en faglig forkert beregning af OE.</p> <p>Tabel 1 viser beregningseksempel for henholdsvis stalde til slagtegrise, drægtige- og diegivende søer.</p> <table><tr><td colspan="4">Tabel 1. Beregningsgrundlag er fra opdateringsarbejdet af BAT grundlaget udarbejdet er AU og IFRO</td></tr><tr><td>Biologisk luftrenser, 20 % delrensning</td><td>Slagtegrise 2.000 stipladser</td><td colspan="2">Sohold 2.000 årssøer</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Farestald</td><td>Løbe- drægtighedsstald</td></tr><tr><td>Rensekapacitet, m³/h</td><td>40.000</td><td>38.929</td><td>35.714</td></tr><tr><td>Netto produktionsareal, m²</td><td>1.300</td><td>2.180</td><td>3.500</td></tr><tr><td>Investeringsomk. i alt, kr.</td><td>885.797</td><td>808.543</td><td>762.200</td></tr><tr><td>ME (10 år), kg NH3-N</td><td>17.680</td><td>20.710</td><td>18.900</td></tr><tr><td>OE</td><td>19,959</td><td>25,614</td><td>24,797</td></tr></table>	Tabel 1. Beregningsgrundlag er fra opdateringsarbejdet af BAT grundlaget udarbejdet er AU og IFRO				Biologisk luftrenser, 20 % delrensning	Slagtegrise 2.000 stipladser	Sohold 2.000 årssøer				Farestald	Løbe- drægtighedsstald	Rensekapacitet, m³/h	40.000	38.929	35.714	Netto produktionsareal, m²	1.300	2.180	3.500	Investeringsomk. i alt, kr.	885.797	808.543	762.200	ME (10 år), kg NH3-N	17.680	20.710	18.900	OE	19,959	25,614	24,797	<p>Anvendelse af kapacitet betyder således, at der i mange tilfælde ikke er behov for opmåling, f.eks. af produktionsareal. Ved at udelukke opmåling reduceres tidsforbruget for både ansøger og kontrollør, ligesom risikoen for fejl i form af forskelle mellem disse opmålinger fjernes. Fejl her kan i sidste ende resultere i, at ansøger får en sanktion, og derved får nedsat sit tilskudsbeløb. En teknologi kan, som I påpeger, i nogle tilfælde godt dække et langt større areal end den fastsatte kapacitet. Hvis en given teknologi (f.eks. en luftrenser) bliver brugt til et større areal end kapaciteten angiver, er den samlede effekt (f.eks. kg NH3-N som renses ud af luften) fortsat den samme, men effekten per m² bliver mindre. Da vi er interesseret i effekten per teknologi, er dette ikke noget, som vi ser som en udfordring. I tilfælde af at en given teknologi bliver brugt til et mindre areal end kapaciteten, kan det resultere i en lavere effekt end angivet. Dette er vi opmærksomme på, men brugen af kapaciteter medvirker til en mere skalaneutral prioritering. Bedriftens størrelse vil altså ikke spille ind på prioriteringsscoren.</p> <p>Der er nogle teknologier, hvor både prisen for teknologien og effekten er afhængig af staldens størrelse, f.eks. gødningsbånd i hønsestalde (teknologi 4.1). I sådanne tilfælde er der ikke fastsat en kapacitet, og ansøger skal oplyse det antal m² netto produktionsareal, som der er i hønsestalden, hvor der installeres gødningsbånd. Dette areal kontrolleres ved afsyning eller kontrol.</p>
Tabel 1. Beregningsgrundlag er fra opdateringsarbejdet af BAT grundlaget udarbejdet er AU og IFRO																																		
Biologisk luftrenser, 20 % delrensning	Slagtegrise 2.000 stipladser	Sohold 2.000 årssøer																																
		Farestald	Løbe- drægtighedsstald																															
Rensekapacitet, m³/h	40.000	38.929	35.714																															
Netto produktionsareal, m²	1.300	2.180	3.500																															
Investeringsomk. i alt, kr.	885.797	808.543	762.200																															
ME (10 år), kg NH3-N	17.680	20.710	18.900																															
OE	19,959	25,614	24,797																															
13.82	<p><b>Vejledning side 40 øverst hvor der er et eksempel med standardmiljøeffekt for 4.3. Gylletank i hønsestalde</b></p> <p>Metodefejl ved beregning af gyllebeholdere vedr. hønsegødning teknologi 4.3 og 4.4</p> <p>I vejledning på side 40 er vist et beregningseksempel for effekt af gylletank i hønsestalde, hvor den viste beregningsmetode</p>	Se 13.38																																

	<p>for miljøeffekt giver et resultat som er mere end faktor 100 for højt.</p> <p>Det viste beregningseksempel beskrives som følgende:</p> <p>Standard miljøeffekt for 4.3. Gylletank i hønsestalde er: <math>1,14 \text{ kg NH}_3\text{-N/m}^2 \text{ netto produktionsareal} \times 30 \text{ m diameter} \times 2.995 \text{ m}^2 \text{ netto produktionsareal/m diameter} \times 25 \text{ år (levetid)} = 2.560.725 \text{ kg NH}_3\text{-N}</math></p> <p>Her er beregnet en årlig reduceret ammoniakemission svarende til 102.420 kg <math>\text{NH}_3\text{-N}</math> per år</p> <p>Det viste eksempel illustrerer en tydelig metodefejl for beregning af miljøeffekt set i forhold til den beskrevne kapacitet.</p> <p>Første fejl: I AU-notat er på 32 beskrevet en årlig standardmiljøeffekt på <math>1,14 \text{ kg NH}_3\text{-N/m}^2</math> gylleoverflade i beholder.</p> <p>Anden fejl: I bekendtgørelsen er generelt for gyllebeholdere (også for teltoverdækning) beskrevet at det er "udvendige mål", hvilket fagligt er forkert, idet at når der skal beregnes et overfladeareal af gyllen, så er det med udgangspunkt i indvendigt mål af gyllebeholder.</p> <p>Fagligt er det ganske enkelt at beregne den årlige miljøeffekt af gylletank i hønsestalde:</p> <p>Miljøeffekt = overfladeareal <math>\times</math> miljøeffekt <math>\times</math> levetid</p> <p>Korrekt beregning af miljøeffekt, under forudsætning af 30 m i diameter som indvendige mål (når man kender diameter er det enkel at beregne overfladeareal).</p> <p>Miljøeffekt: <math>707 \text{ m}^2 \text{ gylleoverflade} \times 1,14 \text{ kg NH}_3\text{-N/m}^2 \text{ gylleoverflade} \times 25 \text{ år} = 20.150 \text{ kg NH}_3\text{-N}</math></p> <p>Den faktiske årlig reduceret ammoniakemission svarende til 806 kg <math>\text{NH}_3\text{-N}</math> per år</p> <p>Som vist giver LBST beregningsmetode et resultat som, er mere end faktor 100 for højt.</p>	
--	--	--

	<p>Det er vores opfattelse at der er tale om en generel metodefejl som går igen i beregning af miljøeffekt for flere af miljøteknologierne for ammoniakreduktion.</p> <p>Der er kun udvalgt nogle enkelte eksempler, som har behov for et grundlæggende miljø fagligt kvalitetstjek af beregningsgrundlaget for miljøeffekt, mens det er vores vurdering at hele materialet har behov for et kvalitetstjek. Det vil kræve et større udredningsarbejde at kvalificere beregningsgrundlaget, og vi forslår at dette arbejde påbegyndes hurtigst muligt. Tilsvarende vil vi forslå, at de miljø faglige kompetencer i SEGES Innovation inddrages i dette kvalitetstjek, idet de hurtigt kan metodeafklare et fagligt mere korrekt beregningsgrundlag for både miljøeffekt og omkostningseffektivitet.</p>	
13.83	<p><b>Vejledning side 45 tekstafsnit i den grå boks samt samme fejl i grå boks på side 50</b></p> <p>Fjerde linje afsluttes med ”din ansøgning, og varer 1 år”. Her skal 1 år ændres til 2 år (her omtales projektperioden).</p>	<b>Imødekommes</b>
13.84	<p><b>Vejledning side 55 hvor der i tidslinje er fejl i årstal</b></p> <p>18. oktober 2023 og 10. januar 2024 og 2026 / 2028</p> <p>skal rettes til:</p> <p>18. oktober 2024 og 10. januar 2025 og 2027 / 2030</p>	<b>Imødekommes</b>
13.85	<p><b>Vejledning side 66, lilla boks der beskriver ”udbetalingsanmodning”</b></p> <p>”Det er perioden 18. oktober 2023 – 10. januar 2024” som skal rettes til ”18. oktober 2024 – 10. januar 2025”.</p>	<b>Imødekommes</b>
13.86	<p><b>Vejledning side 21 Afsnit 3.13, sidste afsnit:</b></p> <p>Der nævnes, at det ikke er muligt at ansøge om tilskud til teknologier, der har været omfattet af moderniseringsstøtteordning 2018 eller 2020 ordning før projektet fra disse tidligere</p>	Se 13.58

	ordninger er afsluttet. Der bør skelnes mellem, hvilken teknologi, der ønskes ansøgt. Det burde være muligt at søge tilskud til f.eks. teltoverdækning.	
13.87	<b>Vejledning side 27 Afsnit 3.24 punkt 3 i tabel:</b>  Det er ikke muligt at få tilskud til investeringer i teknologier, som man er forpligtet til at gennemføre i medfør af anden lovgivning. Dette bør uddybes.	<b>Ingen anledning til ændringer</b>  Dette er uddybet i vejledningens afsnit 3.28
13.88	<b>Vejledning side 30 Figur 4.1:</b>  Der er angivet dato for ansøgning og periode, men ingen for tidspunkt for behandling af ansøgning. Der bør angives f.eks. maksimalt 3 mdr. sagsbehandling til 90 % af sagerne.	Se 13.20
13.89	<b>Vejledning side 45 Afsnit 4.6.3:</b>  Der er angivet at tilladelser til projektet ikke må være givet for en begrænset tidsperiode. Dette vil være tilfældet med miljøgodkendelser, der kan kræve en revurdering. Ligeledes vil en byggetilladelse altid være begrænset til 1 år. Såfremt tilladelsen ikke er taget i brug indenfor 1 år, vil det kræve ny byggeansøgning. Er projektet blot opstartet er der dog ingen krav til slutdato.	<b>Ingen anledning til ændringer</b>
13.90	<b>Vejledning side 45 Kasse:</b>  Der nævnes at projektet skal opretholdes og bilag være tilgængelige i en bestemt periode regnet fra slutudbetaling af tilskud. Det bør ændres til "tidspunktet for ansøgning om slutudbetaling".	Se 13.16
13.91	<b>Vejledning side 47 Afsnit 5.1:</b>  Projektperioden regnes fra den dag ansøgning indsendes. Det bør være fra den dag tilsagn gives. Det er meget kort tid at udføre en opgave på. Dels er der ventetid på tilsagn, hertil ventetid på tilladelser, ventetid på materialer, ventetid på økonomisk behandling og endelig ventetid på håndværker.	<b>Imødekommes ikke</b>  At projektperioden begynder den dag, hvor ansøgningen indsendes til Landbrugsstyrelsen betyder, at ansøger kan påbegynde projektet straks efter. Idet der er to år til at gennemføre projektet, vurderer Landbrugsstyrelsen, at det ikke bør være en udfordring at projektperioden begynder den dag. Landbrugsstyrelsen anbefaler at påbegynde planlægningen af



		<p>projekter tidligt, herunder at søge om eventuel miljøgodkendelse.</p> <p>For at give mulighed for tidlig planlægning har Landbrugsstyrelsen i år offentliggjort udkast til teknologiliste forud for den eksterne høring.</p>
13.92	<p><b>Vejledning side 55 figur 7.1 – samt side 66 figur 8.1:</b></p> <p>Tidslinje i figur 7.1 er med forkerte årstal. De skal alle tillægges yderligere 1 år. Står korrekt i tekstfelt, mens det er modsat for figur 8.1.</p>	<b>Imødekommes</b>
<b>14</b>	<p><b>Danske Kartoffler</b></p> <p><i>Indsendt via Landbrug &amp; Fødevarer (bilag B)</i></p>	
14.1	<p><b>Overordnet kommentar til mekanisk og termisk vækststandsning.</b></p> <p>De mekaniske løsninger har nu været afprøvet i praksis over en treårig periode. Fælles for de tre metoder (EnvimaxX, DiscMaster og CrownCrusher) er, at de endnu ikke er udviklet til et niveau, hvor de udgør et reelt alternativ til kemiske nedvisning eller en kombination af mekanisk topknusning og kemisk nedvisning. Demonstrationer hos avlere viser, at der hvert år fremkommer nye og uforudsete kombinationer af sorter, jordtyper, vækstforhold og jordfugtighed, som gør, at de mekaniske metoderne endnu ikke kan anbefales som en generel metode, som alternativ til kemisk nedvisning.</p> <p>De mekaniske løsninger har været afprøvet i storskala hos flere avlere i 2022 med produktion af både certificerede læggekartofler og egen opformering. I næsten alle tilfælde har det været nødvendigt at følge op med 1-2 kemiske behandlinger med pyraflufen. Der er fortsat for meget genvækst og frilagte kartofler, og der venter fortsat nogle udviklings- og tilpasningsopgaver, som skal løses og afprøves, før de mekaniske løsninger kan anbefales til en bredere kreds af avlere.</p> <p>Topknusning og brænding er ligeledes en løsning med stort potentiale, men der er her</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Aarhus Universitet har fastsat effekter for teknologierne, ligesom standardomkostninger er beregnet og verificeret hos IFRO.</p> <p>I tilfælde af at der ikke gives tilsagn for hele indsatsområdet pulje, så bliver midlerne flyttet til andre indsatsområder.</p>

	<p>behov for at se på nye brændselstyper med lavere pris og klimaaftryk samt på frekvensen og effekten af brænding i forskellige sorter og under forskellige dyrkningsforhold, før metoden kan anbefales til en bredere kreds af avlere. De mekaniske løsninger til vækststandsning har et stort og vigtigt potentiale, men det forventes, at der vil gå flere år, før metoderne er udviklet og afprøvet, så der er fuld klarhed over, hvor de kan stå alene og hvor de skal kombineres med andre løsninger fx kemiske. Det må derfor forventes, at investeringslysten til redskaberne til mekanisk vækststandsning i 2023 vil være begrænset.</p>	
14.2	<p><b>7.1 Mekanisk vækststandsning</b></p> <p>Specifikationer: Aftopper skal kunne fjerne top, så kun stænglerne står tilbage.</p>	<b>Imødekommes</b>
14.3	<p><b>7.2 Aftopning kombineret med afbrænding</b></p> <p>SME på 2,97 for vækststandsning ved afbrænding bør være lavere end fx kørsel med toptrækker (Disc-Master), da der foretages en afbrænding af propangas.</p> <p>Specifikationer: Der er ikke specificeret en pris for strømbaseret ukrudtsbekæmpelse/vækststandsning. Der er ikke nok evidens for, at strømbaseret teknikker kan anvendes.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen er enig i, at afbrænding af gas kan medføre en negativ miljøeffekt, men denne er ikke indregnet i miljøeffekten af denne teknologi. Miljøeffekten er kun beregnet ift. reduceret anvendelse af pesticider.</p>
14.4	<p><b>7.3 Kartoffelrensere</b></p> <p>OK - Der ydes tilskud til kartoffelrensere med fokus på ukrudtsbekæmpelse. Dette kan omfatte mange forskellige rensetyper inkl. fx Treffler, hyppere af forskellige slags.</p>	<b>Ingen anledning til ændringer</b>
14.5	<p><b>7.4 Ukrudtsrensning og vækststandsning</b></p> <p>OK – koster måske 350.000/række, når der tages højde for stigning i råvarepriser. SME bør vel være 5,03.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>SME er beregnet af Aarhus Universitet, som har fastsat den til 4,85 B/ha/året</p>
14.6	<p><b>Yderligere bemærkninger.</b></p> <p>Der bør udformes en ny kategori for:</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Landbrugsstyrelsen har på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at tilføje yderligere teknologier til teknologilisten.</p>

	<p>A) Kombination af ukrudtsbrænding samt aftopning og vækststandsning ved brænding, hvilket giver brænderen et højere SME.</p> <p>B) Kun specialiserede aftoppere (ca. 110.000 for en 4-rækket), som kan kombineres med pyraflufen.</p>	Det overvejes, om teknologien kan blive relevant på fremtidige tilskudsordninger.
<b>15</b>	<b>Ukendt konsulent</b> <i>Indsendt via Landbrug &amp; Fødevarer (Bilag F)</i>	
15.1	<b>Teknologi 1,1</b> <p>Hvilke point giver nedenstående? Præcisering af dybde og brede.</p> <p>Dybde: 200 cm Bredde: 300 cm</p> <p>6 point?</p> <p>Hvilke point giver nedenstående?</p> <p>Dybde: 300 cm Bredde: 200 cm</p> <p>6,6 point?</p>	<b>Imødekommes</b> <p>Der tilføjes tekst til vejledning, som forklarer hvad måles på længde og hvad måles som bredde af stien.</p> <p>En sti med en dybde på 200 cm og en bredde på 300 cm giver en prioriteringsscore på 6,00 point.</p> <p>En sti med en dybde på 300 cm og en bredde på 200 cm giver en prioriteringsscore på 6,60 point.</p>
15.2	<b>Spørgsmål til højtryksanlæg</b> <p>Hvis der installeres rør til højtryksanlæg i farestalden skal der så investeres i en højtryksrenser?</p>	<b>Ingen anledning til ændringer</b> <p>Højtryksanlæg til vask og rengøring af stald er et valgfrit element. Der skal kun investeres i sådan anlæg, hvis den indgår i ansøgningen. At der installeres rør til højtryksanlæg i stalden, udløser ikke krav om, at der skal søges om tilskud til selve anlægget.</p>
15.3	<b>Teknologi 2,1+2,2, Spørgsmål</b> <p>I teknologierne 2,1+2,2 står der linespil. Under obligatoriske elementer står linespil ikke nævnt.</p> <p>Betyder det blot der skal være linespil til stede, der hvor der investeres i gyllekøling eller skal der også investeres i linespil?</p>	<b>Ingen anledning til ændringer</b> <p>Der kan søges om tilskud til gyllekøling i stalde til slagtesvin eller stalde til søer og smågrise, som har linespil under teknologi 2.1 og 2.2. Såfremt stalden har rørudslusning kan der søges om tilskud til gyllekøling under teknologi 2.3 og 2.4. Der kan således ikke opnås tilskud til linespil eller rørudslusning.</p>

15.4	<p><b>Teknologi 2,1+2,2+2,3+2,4 – gyllekøling</b></p> <p>Spørgsmål 1</p> <p>Underspecifikationer står der:  ”Gyllekølingsanlægget skal være aktivt alle timer i døgnet året rundt (100 % driftstid). Der skal anvendes timetæller til at dokumentere driftstiden.”</p> <p>I en miljøgodkendelse, hvor der er krav til reduktion af ammoniakudledning, vil der blot stå hvor mange timer gyllekøleanlægget skal kører på årsbasis og ikke pr time. I praksis vil landmanden om sommeren (næste) ikke bruge anlægget, mens om vinteren vil anlægget køle gyllen mere pr time. Det er uheldigt hvis tilskudsordning anvender et type regler mens miljøgodkendelse anvender et andet.</p> <p>Der anmodes om at der blot skal opfylde det, der også står under specifikationer: ”  Køleeffekten skal i gennemsnit være minimum 6,5 W/m<sup>2</sup>. Der skal anvendes datalogger til at dokumentere køleeffekten.</p>	<p><b>Imødekommes ikke</b></p> <p>Ammoniakreduktionen bliver mindre, jo færre anlægget er i drift.  Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at et anlæg i praksis ikke vil køre alle timer i døgnet, året rundt, og tager højde herfor ved afsyning af projektet. For at opnå ammoniakreduktion om sommeren, bør gyllekølingsanlægget også anvendes i denne periode, selvom der (næsten) ikke er behov for varme andre steder i stalden. Derfor beholdes specifikationen, at anlægget skal være aktivt alle timer i døgnet året rundt (100 % driftstid).</p>
15.5	<p><b>Teknologi 2,1+2,2+2,3+2,4 – gyllekøling</b></p> <p>Spørgsmål 2</p> <p>Hvordan søges der, hvis der ønskes at installere gyllekøling både til søer og slagtesvin? Vil der skulle investeres i varmepumpe mm. i anlægget til både søer og slagtesvin? = 2 ansøgninger?</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Der kan søges om flere teknologier i samme indsatsområde i én ansøgning. Der skal indsendes en ansøgning for hvert indsatsområde, såfremt der søges om flere teknologier fordelt over flere indsatsområder. Der kan indsendes en ansøgning pr. indsatsområde pr. ansøger.</p>
15.6	<p><b>Teknologi 2,1+2,2+2,3+2,4 – gyllekøling</b></p> <p>Spørgsmål 3</p> <p>Hvordan søges der hvis der ønskes at installere gyllekøling, hvor der både er linespil og rørudslusning? Vil der skulle investeres i varmepumpe mm i anlægget til både linespil og rørudslusning? = 2 ansøgning?</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Alle teknologier skal etableres med alle obligatoriske elementer og krav som beskrevet i specifikationerne i teknologilisten. Se også 15.5.</p>
15.7	<p><b>Teknologi 2,1+2,2+2,3+2,4 – gyllekøling</b></p> <p>Spørgsmål 4</p>	<p><b>Ingen anledning til ændringer</b></p> <p>Alle teknologier skal etableres med alle obligatoriske elementer og krav som beskrevet i specifikationerne i teknologilisten. Gyllekøleslanger til</p>

	Kunne det tænkes at gyllekøleslager kunne vælges fra hvis der kun manglede at blive installeret i varmepumpen?	gyllekøling er et obligatorisk element og kan ikke vælges fra.
15.8	<b>Teknologi 2,8+2,9+2,10</b> Spørgsmål Hvis der investeres i et anlæg der både har syre og biologisk luftrenser – kan der så søges under disse teknologier, hvor obligatoriske elementer kun nævner syreopløsning?	<b>Ingen anledning til ændringer</b>  Teknologilisten indeholder ikke en luftrenser med to trin bestående af en biologisk luftrenser og et syretrin. Det er altid muligt at investere i en løsning, som indeholder mere end de obligatoriske elementer og krav i specifikationerne.
15.9	<b>Teknologi 2,5+2,6+2,7+2,8+2,9+2,10+2,11+2,12+2,13+2,14+2,15 (luftrenser)</b> Spørgsmål Hvordan søges der hvis der ønskes at installere luftrensning både til søer og slagtesvin? Vil der skulle investeres i luftrenser mm. til både søer og slagtesvin? = 2 ansøgninger?	Se 15.5
15.10	<b>Teknologi 2,15</b> Spørgsmål Hvad menes der med: ”Teknologien skal anvendes i en intelligent konceptstald.”? og hvad der skal der til for at opfylde dette?	<b>Ingen anledning til ændringer</b>  Landbrugsstyrelsen henviser til DCA-rapporten, side 15. Denne kan findes på Tilskudsguiden.
15.11	<b>Til vejledning side 28, pkt. 3,29</b> ”Hvis du i forvejen har udstyr som er nævnt under specifikationerne, så behøver du ikke at investere i disse på ny, og disse må således gerne være brugt.” Spørgsmål Hvad menes der her? I f.eks. teknologi 3,4 står både remme og tablet nævnt. Vil det betyde at ansøger f.eks. kun behøver at investere i remme, hvis ansøger allerede har et anlæg med tablet der kan styre systemet?	<b>Ingen anledning til ændringer</b>  Der er for denne teknologi tre obligatoriske elementer. Der er ingen krav om, at der investeres i tablet, PC, mobiltelefon eller staldterminal.
15.12	<b>Til vejledning side 28 pkt. 3,30</b> Spørgsmål Hvad menes der her? Hvis der f.eks. er opnået tilsagn til modernisering af slagtesvinestalde 2020, hvor der ikke er krav om teltoverdækning	Se 13.58

	og der ikke er gennemført et byggeri, kan der så, under denne ordning søges til teltoverdækning?	
--	--	--